

IX. évfolyam 8. szám
2008. június 20.

Semmelweis Egyetem

A Semmelweis Egyetem
hallgatóinak és
közalkalmazottainak lapja

Óriásléptekkel az európai dimenzióba

→ Szövetteni diagnosztikai egység az I.sz.
Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézetben

→ Megújul a Mária utcai Szemklinika épülete

Lapszámunk tartalmából

Csak weben olvasható cikkeink

Az Egészségügyi Menedzserképző Központban június 10-én tartott Egészségügyi Emberi Erőforrás Fórumról szóló beszámolót **Sándor Judit** tollából olvashatják.

A 2007-es gyógyszerpiaci tapasztalatokról – Hogyan érintették a gyógyszerpiac szereplőit a gyógyszerpiac szabályozásában tavaly bekövetkezett jelentős változások? – **Urbán Beatrice** írása.

Transzplantáció – szervkivétel cadaver és élő donorból. A szervátültetéssel kapcsolatban több jelentős etikai, jogi kérdés merül fel. Ezeket tisztázza **Smudla Anikó**.

Csanda Endre professzort köszöntöttük 85. születésnapja alkalmából. Önéletrajzi írásából olvashatnak.

Töprengések és tettek az Oktatási Centrumért – Egyre közeledünk ahhoz a pillanathoz, amikor birtokba vehetjük egyetemünk új Oktatási Centrumát. **Kopper Lászlónak**, az épület egyik megálmodójának gondolatait olvashatják **Tolnai Kata** és **Tóth Andrea** írásában.

Csodálatos Patológia – fotókiállítás. Fluoreszcens és konfokális mikroszkópos képekből rendezett kiállításról **Urbán Beatrice** számolt be lapunknak.

TF-napok május elején – **Csermely Gábor** írása.

A hazai innoválás buktatóiról Szabó Gábort, a Magyar Innovációs Szövetség (MISZ) elnökét kérdeztük

Mikor is iratkozott be az egyetemre, Aladár bácsi? – az arany okleveles **Szende István** gondolatai.

Urai László angiológus, egyetemi tanár 1987. április 5-én hunyt el – **Emed Alexander** emlékezik rá írásával.

Hírek, események – röviden

E lapszámunk tartalmából

Sokfelé nyitó egyetemi nemzetközi kapcsolatok **7-8. oldal**

Idestova másfél éve új vezető irányítja a Nemzetközi Kapcsolatok Igazgatóságát egyetemünkön: **Sümeagy Gyula**, vele készült interjú.

Szakma és haladás **10. oldal**

A Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetést kapta **Paulin Ferenc**, a II. sz. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika egyetemi tanára.

A biztonság felértékelődött **12. oldal**

Az egyetem vezetői a szűkös anyagi viszonyok ellenére is áldoznak a hallgatók, a betegek és a dolgozók védelmére.

E lapszámunk borítóját **Romvári János** készítette.

Felső címlapképen: Szövet-tani diagnosztikai egységet avattak az I.sz. Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézetben, cikk a 3. oldalon. **Alsó címlapképen:** A tervek szerint jövő áprilusra teljesen megújul a Mária utcai Szemklinikai épülete, cikk a 4-5. oldalon. Fotók: **D. Kiss Balázs**

Következő számunk lapzártája szeptember 2-án lesz, várható megjelenése szeptember 19-én. Addig minden egyetemi polgárnak jó nyári pihenést kíván a szerkesztőbizottság!

Semmelweis Egyetem

Az Orvosegyetem és a TF-Fórum újságok jogutódja

A Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi-, Egészségtudományi-, Fogorvostudományi-, Gyógyszerésztudományi-, Testnevelési és Sporttudományi Kara hallgatóinak és közalkalmazottainak lapja

Megjelenik kéthetente – ISSN 1586-6904

A szerkesztőbizottság elnöke és felelős kiadó: **Dr. Donáth Tibor** professzor (Anatómiai-, Szövet- és Fejlődéstani Intézet, 1094 Bp., Tüzoltó u. 58.) e-mail: donath@ana.sote.hu, telefon: **215-6920/3645**

Felelős szerkesztő: **Tolnai Kata** – telefon: **06-20-825-9747**, e-mail: **ujzag@bkt.sote.hu**
Szerkesztőség: 1085 Bp., Rökk Szilárd u. 13., telefon/fax: 267-61-66 (üzenetregizitővel)

A szerkesztőbizottság tagjai: **dr. Voszka István** (ÁOK) T.: 4063, **Plichta Anikó** (EFK) T.: 486-5910, **dr. Donáth Tibor** (FOK) T.: 3645, **Bubenyák Máté** (GYOK) T.: 3073, **Végh László** (TF) T.: 487-9215, **Kún Éva** T.: 06-30-269-6302, **Márton Emőke** (DI) T.: 5286, **dr. Szabóné Balogh Clarissza** T.: 06(20)434-9018, **Kaszap Balázs** T.: 3922, **dr. Jákó Kinga** (SMIF) T.: 5247, **Kormos Andrea** (GFI) T.: 5247

Tördelés és web: **Szeberényi Ferenc** – Nyomdai munka: **Bodon Attila**
Full text internetes változat: <http://www.ujzag.sote.hu>, felelős: **dr. Altdorfer Károly**

www.ujzag.sote.hu

Gondolatok a béranya sejtekről

Az őssejtek megismerése és gyakorlati felhasználása az elmúlt évek során paradigmaváltást jelent az orvostudományban. Az őssejtek elvileg korlátlan számú osztódásra képesek, nem specializálódtak, *totipotens* sejtek, amelyek osztódás révén egyrészt önmagukhoz hasonló sejteket képeznek, és emellett elkötelezett utódsejteket is létrehozhatnak. Ez az aszimmetrikus osztódás azt jelenti, hogy az elkötelezett utódsejtek már csak meghatározott szövetek sejtjei lehetnek – például ideg- vagy izomsejtek –, ellentétben az őssejtekkel, amelyek még többféle szövetbe illő sejtekké válhatnak.

Az őssejt-kutatás hozzájárulhat olyan alapvető folyamatok mélyebb megértéséhez, mint például a sejtosztódás és differenciálódás, emellett az orvosi terápia egyik legígéretesebb ágazatát jelenti. Az őssejteknek több típusát különböztetjük meg (itt nem részletezzük), de a legalkalmasabbnak a totipotens megtermékenyített petesejtet tartják. Az emberi petesejt megtermékenyítése (in vitro fertilizáció, IVF) bevett gyakorlat. Az emberi petesejt száma és hozzáférhetősége limitált, emellett egy embrió (akár egy „létszámfeletti”, IVF céljából lefagyasztott) felhasználása őssejt-nyerés céljára nyilvánvalóan súlyos etikai problémát jelent és a legtöbb országban jogilag is szigorúan korlátozott.

Alternatív megoldásként az őssejtek forrásaként ember-állat hibridsejtek létrehozását engedélyezte a brit parlament alsóháza. Az egyelőre javaslatként létező törvénymódosítás kutatási célokra tenné lehetővé, hogy egy tehénből származó petesejtben emberi sejtmagra cseréljék a sejtmagot. Az osztódásnak induló kiméra tehénpetesejt – a sejtmagi DNS-csere miatt – nem több mint az emberi sejtmagot hordozó, „tehéneredetű” jórészt elvesztő béranya-sejt. Az angol kutatók arra számítanak, és erről a törvényhozókat is meggyőzték, hogy számos, ma még gyógyíthatatlan genetikai betegség – például a Parkinson- és az Alzheimer-kór, vagy a malignus daganatok – kutatását gyorsítaná fel, ha nemcsak a nehezen és korlátozott számban hozzáférhető, tisztán emberi őssejtet kísérletezhettek, hanem a tömegesen gyártható kimérákból származókkal is. Ez első közelítésben igaz is. Még az etikai kételyek se túl erősek, hiszen számos emberben alkalmazott reagens is állati eredetű (pl. monoklonális antitestek és egyéb biotechnológiai hatóanyag termelés, xenotranszplantációs próbálkozások).

A kiméra megoldást világnézeti megfontolások alapján is támadják, ehelyett a szkeptikusok további csoportjának érvelt foglalom össze:

Egyesek főként attól tartanak, hogy ma még ismeretlen, állati eredetű betegségek kerülhetnek az emberekbe. A törvényjavaslat szerint viszont a tudósok a hibrideket legfeljebb két hétig bírják osztódásra, majd elpusztítanak őket. Ma egyébként is kevés olyan, a kergemarha kórhöz hasonló betegséget ismernek, amelynek kialakulásában nem a sejtmagbeli DNS játssza a főszerepet, hanem valamilyen fehérje (prion), amely akár a sejtplazmában, tehát a sejtmag nélküli tehén petesejtben is benne maradhat. Másodsorú azt vetik fel, hogy a béranya-sejt mitokondriumában található DNS is érezetné hatásait. Harmadjára komoly problémának látszik, hogy a sejt-mag az „átültetése” során olyan, ma még nem teljes részletességében ismert epigenetikai (nem a DNS bázissorrendjét érintő), *genomikus imprinting* folyamatok játszódhatnak le, amelyek a későbbiekben zavart okozhatnak a genetikai program érvényesülésében. Feltehetően az első reprodukciósan klónozott emlős, Dolly korai elpusztulásában is ez a módosulás játszott szerepet.

Bár a kiméra megoldás jelentősége nem vonható kétségbe, véleményem szerint, korai ennek közeli felhasználhatóságára számítani az őssejt terápiában. A „Frankenstein törvény” kitételt viszont, mellyel máris találkozunk a bulvársajtóban, lapos, a tényeket felszínesen ismerő, demagóg stigmatizációnak tartom.

Dr. Falus András
egyetemi tanár, az MTA tagja

Elődök és utódok teremtette szövettani diagnosztikai egység

Európai dimenziójú nagyberuházásnak nevezte prof. dr. Tulassay Tivadar rektor az I. sz. Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézetben május 21-én átadott szövettani diagnosztikai egység megteremtését, utalva ezzel az új létesítmény jelentőségére. Az avatási ceremónián nemcsak a jelen és a közelmúlt munkálkodóiról emlékeztek meg, hanem – portréjának leleplezésével – e tudományterület fejlődésében egykor fontos szerepet játszó dr. Balogh Ernő professzorról is.

Nagy örömet jelent nyomon követni egyik legrégebbi, jeles intézetünknek azt a fejlődésvonulatát, amelynek során egymás után valósul meg – sok küzdéssel, odafigyeléssel és ráfordítással – az elődök által kigondolt, kidolgozott koncepció a stafétát átvevő utódok erőfeszítésével. Ebből is látható, hogy az egyetemen belüli segítőkészség és egyet akarárs milyen jelentős eredményekhez vezethet. A megfelelően felkészült vezetők és a megfelelő civil támogatás valóban pótolni tudja mindazt, amit a közpénzekkel sáfárkodó kormányzat netán elmulasztott – mondta ünnepi beszédében Tulassay rektor úr. Hozzátéve: az új szövettani diagnosztikai egységbe látogatók nemcsak azt látják, hogy itt milyen feladatok hogyan valósulnak meg, hanem azt is, hogy ide a patológiának és a diagnosztikus működésnek olyan mértékű koncentrációja történik, amely ezt a méltán nagy hírű intézetet – felszereltségével, logisztikájával, infrastruktúrájával – európai szintre emeli.

Beteljesített álom

Legnagyobb álma valósult meg a laborrendszer átadásával az előző intézetvezetőnek,

■ Egy laborbelső

dr. Kopper László professzornak. Ahogy az ünnepségen elárulta: régóta törekedett már arra, hogy szűnjék meg a FOK-kal való társbérlet – költözzék el innen a kar fantomlaborja –, és az intézet fő tevékenysége végre méltó helyet kapjon. S amikor a Fogorvostudományi Kar új otthonra lelt a Szentkirályi utcában, elérkezett az idő valóságra váltani az álmot, és örül annak, hogy utódja partner volt ebben, folytatta az általa megkezdett munkát. „Remélem, hogy az új egység nemcsak

Fotó: D. Kiss Balázs

■ Avatás előtt Matolcsy András, Tulassay Tivadar és Kopper László

az intézetnek az érdekeit és jövőbeli hasznát szolgálja, hanem, ahogy rektor úr is mondta, a világ minden tájáról ideérkezőknek megmutathatjuk, hogyan dolgoznak itt.” – jegyezte meg Kopper professzor.

„A beruházás mintegy 50 millió értékben az intézet produktuma, plusz teljesítménye, és nagyra becsülendő az a cél, hogy ezt a pénzt nem szétosztottuk, nem hazavittük, hanem a saját munkahelyünk javítására, a betegellátás szolgálatára fordítottuk” – hangsúlyozta prof. dr. Matolcsy András intézetigazgató. Majd sorra megköszönte az álom megvalósítását maximálisan támogatók munkáját: a kivitelezőket (a Szilassy László vezette Pesti Építő Kft.), a berendezéseket készítőket (Watcher Kft. és Szamák Miklós), valamint a berendezésben és a működtetésben kreatív módon részt vevő munkatársak, asszisztensek, orvosok áldozatkészségét. Az intézetvezető professzor azon reménye, hogy a megteremtett lehetőséggel a patológiai munka színvonalának

emelése gyorsabb, modernebb diagnosztikával valósulhat meg – szolgálva ezzel a betegeket és az egyetemet – beteljesülni látszik. Efelől semmi kétsége nem volt azoknak a vendégeknek, akik az ünnepélyes átadás után végiglátogatták a színekkel, színárnyalatokkal egymástól megkülönböztetett, a szemnek és a tudománynak egyaránt tetszetős szobák sorát: az immunhisztokémiai, a citológiai, a szövettani laborokat, s a különböző kiegészítő helyiségeket.

Humánus helytállással

Az intézet külső és belső látványa bizonyára elégedettséggel töltené el nemes Balogh Ernőt, kit munkálkodása idején, az akkori politikai légkörben nem méltányoltak, az utódok azonban kárpothásként arcképeinek megfestetésével tisztelegtek emléke előtt.

A tanár úr 1890-ben született Nagyszalontán, s 1913-ban, a Budapesti Tudományegyetem elvégzése után, itt lett tanársegéd. 1925-ben nevezték ki a Szegedi Tudományegyetem Patológiai Intézetének tanárává. 1927-ben visszahívták a budapesti egyetemre, hogy a II. Patológiai Intézetet irányítsa. Két évvel később sikerrel kezdeményezte egy kísérleti rákkutató intézet megalapítását. 1934-ben a két intézetet az Üllői út 26-ban egyesítették, s ezután ő vezette az immár Kórbonctani és Rákkutató Intézetet. 1933-35 között az Orvosi Kar dékánja volt, s az MTA tagja. A háború befejezése után azonban állásából fölmentették és nyugdíj-megvonással sújtották. Ettől kezdve 1950-ig beosztott orvosként az Országos Onkológiai Intézet Patológiai Osztályán, majd 1964-ben bekövetkezett haláláig főorvosként a Heim Pál Gyermekkórház főorvosaként dolgozott.

Klinikopatológiai szemléletét, a kutatás és a patológia összetartozására irányuló törekvését számos közleménye mutatja: például *A kísérletes rákkutatás tanulságai a klinikus számára* vagy *A tüdőbeli elsődleges rákok kórbonctani kísérleti szövettani gyakorlati tanulságai* című munkája.

Rendkívül szenvedélyes, igen szigorú oktató volt, de messze menőig humánus ember, és a visszaemlékezők szerint háttérben szorításában szerepet játszott polgári gondolkodása, nyugat-orientáltsága. Ennek bizonyítékául Matolcsy professzor felolvasta azt a levelet, melyből kiderül: mekkora bátorsággal, helytállással akadályozta meg 1938 októberében Balogh tanár úr, hogy az egyetemre betörő 30 fős csoport elhurcoljon zsidó diákokat. E történet zárásaként a jelenlegi és az előző intézetigazgató leleplezte a könyvtárban méltó helyre került portrét. Alkotója, Svenda István festőművész lapunknak elmondta, hogy munkájához mintául egy eléggé rossz minőségű fénykép szolgált, ahol ráadásul kalapban ábrázolták a professzort, arcának, fejének eltakart részleteit a csoportképeken látottakból kellett „hozzákomponálnia”.

■ Svenda István

Átépités alatt a Mária utcai szemklinikai épület

A tervek szerint jövő áprilisra kívül-belül megújul, sőt még bővül is a Szemészeti Klinika Mária utcai épülete. A már elkezdődött rekonstrukció ideje alatt változatlanul ellátják a betegeket. Az átépítésről dr. **Nagy Zoltán Zsolt** egyetemi docens, az építkezési projekt vezetője, a klinika igazgatóhelyettese tájékoztat lapunkat.

– Az akkori Egyetemi Tanács (már Szenátus) 2004-ben döntött arról, hogy következő év januárjától a két Szemklinikát összevonják. Ez után határozták el, hogy a Mária utcai épületet újíttják fel, mivel a szemészeti tevékenység egy része egynapos sebészeti formává alakul, ezáltal a korábbival azonos beteg-, illetve műtétszám kevesebb ágygal is ellátható – emlékeztet az előzményekre az igazgatóhelyettes. – Nemrég történt meg az átépítésre, korszerűsítésre kiírt tender eredményhirdetése, s várhatóan még júniusban elkezdődik a munka.

– **Milyen állapotban van jelenleg a Mária utcai épület, ahova idén éppen száz évvel ezelőtt költözött az akkori I. sz. Szemészeti Klinika?**

■ A megújuló épület látványterve

Folytatás az 5. oldalon

Felújítás és hozzáépítés

„Nagy öröm számunkra, hogy megkezdődött a Mária utcai Szemklinikai külső és belső teljes felújítása, hisz az épület éppen az idén lesz 100 éves.” – mondta lapunknak dr. **Németh János** klinikaigazgató professzor. – „Több, mint két évszázada van Szemészeti Klinika Budapesten, amely 1804-es alapításával a második legrégebbi a világon. A jelenlegi Mária utcai épületet egy év alatt húzták fel 1908-ban, s reményeink szerint a mostani átalakítás is megtörténik jövő tavaszra.”

Németh professzor úr kiemelte az első ütemben, őszre elkészülő teljesen új hat műtöt, amelyből kettő az egynapos sebészetet szolgálja majd. A műtőkapacitás biztosítja a klinika progresszív betegellátási csúcsteladatainak teljesíthetőségét: súlyos szemsérültek és sürgősségi esetek ellátását, viteoretinális sebészetet, szaruhártya átültetést, gyermekszemészeti és onkológiai-plasztikai műtéteket.

Átfarmálódó betegellátás

Megújul a fekvőbeteg rész is, és a 4-12 ágyas kórtermeket korszerű 1, 2 és 3 ágyas, vizesblokkal rendelkező betegszobák váltják fel. A fekvőbetegregrészen 78 ágyat foglal magában. Viszonylag elkülönülten alakítják ki a 8 ágyas gyermekszemészeti osztályt és az egynapos sebészeti részleget, amely utóbbi a jövő útját képviseli – jegyezte meg a klinikaigazgató, majd így folytatta:

– A járóbeteg-rendelés nagy termei korszerű vizsgálóknak adnak helyet, ahol a beteg-orvossal asszisztens megfelelő környezetben tud talál-

■ Németh János

kozni. Kiépítjük a szakambulanciákat: lesz retina (látóhártya) rendelés, és ezen belül cukorbeteg-gondozás, zöldhályog szakambulancia, cornea (szaruhártya) és refraktív sebészeti egység, gyermekszemészeti rendelés, plasztikai sebészeti, valamint onkológiai szakrendelés. Új helyet kapnak a diagnosztikus egységek is: ultrahangdiagnosztika, elektrofiziológia, látótérvizsgálat. Az oktatást a megújuló tanterem és oktatóhelyiség, valamint az átalakított kezelő-vizsgálók szolgálják.

Értékmegőrző gyarapodás

– A terveket **Schrammel Zoltán** építész készítette szoros együttműködésben a klinika szakembereivel. Ebben a munkában a Szemklinikai munkacsoportjait vezető orvosok, gazdasági vezetők, főnövérek vettek részt, és külön kiemelendő dr. **Nagy Zoltán Zsolt** docens úr sokrétű munkája. Az építész terve megőrzi a klinika eredeti értékeit; a modern bővítések – melyek a korszerű műtő gépészetének, a betegváróknak, -pihenőknél és az ebédlőnek adnak helyet – nem fogják megbontani az épület egységét, ugyanakkor jelentősen javítják a funkcionalitást, és némileg növelik az alapterületet. Az újjáformálódó épületben elsősorban a klinika betegellátó tevékenységét tudjuk elhelyezni. Ezért az európai és világviszonylatban is kiemelkedő kutatási tevékenységek, a multicentrikus vizsgálatok, s a Látáskutató Laboratórium egy hozzáépítendő épületben kap majd helyet. Ebbe a szemészeti intézetbe kerül még a posztgraduális, rezidens- és szakorvosképzés (gyakorló műtő, kisebb oktatási helyiség), a cornea bank, a genetika, a szemészeti kliniko-patológiai laboratórium, a diabeteses nemzeti szűrőprogram központja, továbbá a hazai és nemzetközi szemészeti szervezetek irodái (Országos Szemész Szakfelügyelet, Magyar Szemorvostársaság, SHIOL, HARVO). Ugyancsak itt lesz helyük az olyan lakossági szolgáltatásoknak, mint a Tanácsadó Szolgálat a Látássérültekért, az optikai látás rehabilitáció, a szemészeti alkalmassági és szűrővizsgálatok, a kontaktlencse-rendelés, az optika, valamint a régi épületben megoldhatatlan raktározás. Fő törekvésünk, hogy az új központ az oktatás, a kutatás és a gyógyítás magas szintű egységét teremtsen meg – fejezte be a Szemklinikai jövőjének vázolását dr. Németh János.

-rea-

■ Nagy Zoltán Zsolt

Folytatás a 4. oldalról

szolgálja, azonban a korábbi „vendégeskedés” alatt mindig az éppen esedékes célokhoz igazították, ezáltal igencsak átszabdalták a helyiségeket. Akkoriban még nem volt eldöntve, milyen profil telepszik majd ide. Erre tett pontot az egyetem vezetőinek határozata, majd pedig a struktúra-átalakítási pályázaton való részvétel, ahol a műtőrekonstrukcióra nyert összegből európai szintű műtőrendszert tudunk kialakítani a második emeleten, hat korszerűen felszerelt műtővel, s ezzel tulajdonképpen a két szemészeti klinika sebészeti tevékenysége megoldható lesz itt.

Alagsortól tetőig

– **Mire telik még a pályázati pénzből? Felsőrnál a legfontosabb átalakításokat?**

– Az említett pályázatot a Mária utcai épület teljes külső-belső rekonstrukciójára írták ki, tehát gyakorlatilag az alagsortól kezdve a tetőtérig minden átépítésre, felújításra kerül. Beleérte a strang cseréket – amelyek nagyon sürgesek, hiszen gyakorta volt csötörés –, a szinten elavult fűtési rendszert és a nem eléggé energiatakarékos világítási rendszert is. Ki kell cserélni az ablakokat, néhányuk eredeti formájukban felújítva megmarad – mint ahogy az a lépcsőházban már megtörtént –, viszont a műtőkbe dupla hő- és hangszigetelésű műanyag ablakkeretek kerülnek. Ez előírás, és a nyílászárók nagysága is indokolja ezt a megoldást, hogy idővel ne vetemedjenek meg. A fő eredmény, hogy a hat korszerű műtőből kialakítandó műtőrészlegben végre megvalósul az európai szabványoknak megfelelő légkondicionálás, ami sebészeti tevékenységnél nagyon fontos, a szemészeti operációknál meg különösen, hiszen évente több mint 10 ezer szemmegnyitót beavatkozást végzünk, lényegesen szempont ezért a fertőzések kivédésére a megfelelő sterilitás. Nem mindegy, hogy milyen szűrős légcserével történik a műtők hűtése, a levegő tisztítása.

– **Az egész épületet klimatizálják?**

– Lemondtunk erről, mert túlságosan megnövelte volna a költségeket. Ezért inkább csak a déli fekvésű műtőkben és folyosói részen, az ambulancián és bizonyos helyiségekben lesz klíma. A déli és nyugati fekvésű kórtermeket

– mivel a betegek zöme csak rövid ideig tartózkodik benn – függönnyel és redőnnyel árnyékoljuk. Egyébként a betegosztályok is megújulnak, komfortosabbakká válnak. Az ágyszám, a minisztériumi döntés alapján jelentősen csökkent: 146 helyett 70 felnőtt és 8 gyerekágyra, melyek elhelyezéséhez egy-, két- és háromágyas kórtermeket alakítunk ki, fürdőszobákkal. A gyerekszemészeti ellátás is megváltozik, korszerű rendelők lesznek váróhelyiségekkel, a szemfenéki betegségek diagnosztikája, kezelése szintén modern ellátási formában történhet a felújítás után.

Épületbővítés

– **Hogyan helyezkednek el majd az egyes szemészeti részlegek?**

– Némileg átalakul az eddigi elrendezés. Az alagsorban lesz a szemfenéki betegségek és a glaukóma diagnosztikája és kezelése váróhelyiségekkel, valamint új gyakorló állatműtőt, medikusszobákat és személyzeti öltözőket alakítunk ki itt. A könyvtár marad a helyén, mert meg szeretnénk őrizni ennek a helyiségnek – hol több száz éves kiadványok is vannak – az atmoszféráját, természetesen felújítjuk a bútorzatot és a parkettát. Változatlanul a földszinten lesz a felnőtt általános ambulancia, de másik oldalra kerül például a gyermekszemészeti és a szem fénytörését változtató műtétek ambuláns ellátása, egynapos sebészet keretében. A második emeletet a műtőrendszer és a kórtermek foglalják el. A harmadik emeletről viszont kikerül a betegellátás, ott a vezetői, az adminisztrációs irodák, az orvosok és a főnővér szobái mellett továbbképzést szolgáló helyiségek létesülnek. A tetőt néhány éve felújították, ezúttal csak a műtő feletti részt kell kicserélni a légkondicionáló berendezés beépítése miatt – mert azt nem bírta el a jelenlegi tetőszerkezet –, valamint muszáj lesz szimmetrikusan, a Baross és az Üllői úti oldalon egy-egy épületrész-bővítést végezni. Az Üllői út felőli részen egy új épületet taldunk a régihez.

– **Illeszkednek majd ezek ennek a gyönyörű épületnek a stílusához?**

– Mindenképpen szeretnénk ezt a régi klinikertéglás homlokzatot megtartani, melyen néhol még láthatók a háborús sérülések nyomai, ezeket is szépen ki kell javítani. Valóban gyönyörű ez az épület – látszik az eddigi felújításból is –, megérdemli a gondosságot. Ezáltal méltó tagja lehet a szintén megújulóban lévő Belső Klinikai Telepnek is. A Szemészeti Klinikán a gyógyítás mellett nagyon jelentős kutatási és oktatási tevékenység folyik. A régi épület átalakítva első sorban a betegellátási funkciókhoz ad helyet. Ugyanakkor az említett bővítés okán, az Üllői út felüli részen történő hozzáépítéssel szeretnénk megtartani a nemzetközi tudomány élvonalába tartozó jelenlegi pozíciókat egy szemészeti intézet létrehozásával. A rekonstrukcióval egyszerre készül új épület csaknem ezer négyzetméteres alapterületű lenne.

Feszített időszak

– **Nem kevés feladattal kell megbirkózniuk. Miképpen ütemezik a különféle munkálatokat?**

– Ahhoz, hogy év végére befejeződjék a műtőrészleg kialakítása, november végéig el kell végezni az ezzel kapcsolatos átépítéseket, hiszen utána a műszaki átadás még két-három hetet igénybe vesz. Közben már elkezdődik a Baross utca felőli szárny rekonstrukciója is. A teljes felújítást 180 napon, vagyis hat hónapban határoztuk meg. Így a műszaki átadást 2009 április végére tervezzük. Utána költözünk ide a Tömő utcából.

– **Nehéz időszak lesz az itt dolgozóknak, hiszen külső-belső változások közepette látják el az ideérkező betegeket. Hogyan fognak majd ilyen körülmények között dolgozni?**

– Lefejezzük az épületet, gipszkarton falakkal izoláljuk a munkaterületet. Először a lépcsőháztól az Üllői út felőli oldalra költözik át a klinika, ahol most az ambulancia és a betegosztályok vannak. Aztán majd a feújított részbe irányítjuk át a betegforgalmat, ha már az egyik liftet lehet majd hozni, és elkezdődhet a jövő évi elején a hozzátoldás is. Idegeket próbáló hónapok elé nézünk, az biztos. Szerencsére az elülső homlokzatnak körülbelül a felét korábban már felújították, így főleg a belső oldalak lesznek felállványozva. Nyitni kell majd egy kaput a Mária utca Baross utca felőli részén a teherforgalomnak, tehát a parkolás, a klinika megközelítése sem lesz éppen egyszerű. Megpróbálunk a kivitelezővel úgy megállapodni, hogy ne zavarjuk egymást. S ha sikerül egymáshoz rugalmasan alkalmazkodni, akkor kevesebb feszültséggel élhetjük át ezt a feszített időszakot.

Tolnai – Tóth

Semmelweis Nap

Az ünneppsorozat programja

Megemlékezés Semmelweis Ignác születésének 190. évfordulójáról

Július 1. (kedd) 9⁰⁰ órakor a Semmelweis Orvostörténeti Múzeumban (Budapest I. ker., Apród u. 1-3.) Ünnepi beszédet mond: dr. **Rigó János egyetemi docens**, az I. sz. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika igazgatója

Koszorúzási ünnepség

Július 1. (kedd) 11⁰⁰ órakor a Belső Klinikai Telep udvarán álló Semmelweis Ignác szobornál (Budapest VIII. ker., Üllői út 26.) Ünnepi beszédet mond: dr. **Stubnya Gusztáv** stratégiai, működésfejlesztési és igazgatásszervezési főigazgató

Semmelweis Napi ünnepség

Július 1. (kedd) 14⁰⁰ órakor a Nagyvárad téri Elméleti Tömb Dísztermében (Budapest VIII. kerület, Nagyvárad tér 4.) Ünnepi beszédet mond: dr. **Schaff Zsuzsa** egyetemi tanár, a II. sz. Patológiai Intézet igazgatója

Program

- Új tisztségviselői megbízások átadása
- A tanszékvezetésről leköszönő professzorok méltatása
- Professor Emeritus cím adományozása
- Pro Universitate díj átadása
- Kitüntetések, vradói díjak átadása
- Pályázati és alapítványi díjak átadása
- Habilitációs oklevelek átadása
- Docensi kinevezések átadása
- Pályázati és alapítványi díjak átadása

(Az ünneppsorozatról szeptemberi lap-számunkban olvashatnak részletes beszámolót.)

Rektori pályamunkák díjazottjai

Nemcsak a rektori pályázat beadási határideje változott meg, hanem annak értékelési rendje is átalakult. A cél az lett, hogy valóban a legkiválóbb önálló munkák kapjanak díjat. Ez annál is inkább fontos, mert ennek a díjnak kiemelt jelentősége van a hallgató későbbi szakmai karrierje szempontjából, hiszen a díjak bekerülnek a levelezőkönyvbe és a PhD képzés előfeltétele is a tudományos jártasság bizonyítása, amire ez a díj is kiválóan alkalmas. A május 30-i átadási rendezvény vendége volt dr. Hunyady László és dr. Domján Gyula.

Fotó: D. Kiss Balázs

Díjazottak és bírálók

Dr. **Fejérdy Pál** oktatási rektorhelyettes köszöntötte a megjelenteket, akiknek legtöbbször díjazott hallgató volt, de eljött velük örülni néhány bíráló bizottsági tag és témavezető tanár is. A rektorhelyettes e szép májusi napot egyrészt a díjazottak ünnepnapjának, másrészt a tudomány ünnepének, s egyúttal a jövőnek is nevezte. A jelen lévő sikeres hallgatókat pedig a tudomány intellektuális művészeiként dicsérte, akik már bebizonyították, hogy alkalmasak a tudomány művelésére.

Dr. **Kempler Péternek**, a bírálóbizottság elnökének adta át a szót, aki örömmel számolt be arról, hogy idén ért be annak a reformnak a gyümölcse, amit az utóbbi időben súlytalan-ná vált díjak értékek helyreállítására érdekében végeztek. Elmondta: az volt a cél, hogy csak a

valóban legkiválóbb, önálló kutatási eredményeket is tartalmazó pályamunkákat díjazják. A beadott összesen 117 pályamunka 61%-át díjazták a három albizottságban. Ez az arány a tavalyinál kisebb számú, de ugyanakkor a lényegesen jobb színvonalú pályamunkáknak köszönhetően magasabb volt, mint a szabályzat szerint díjazásra javasolható maximálisan 50%.

Fejérdy professzor a zárszóban az őszinte gratuláció mellett arra biztatta a hallgatókat, hogy ne térjenek le arról a tudományos útról, amelyen nagy sikerrel indultak el és köszönetet mondott a bíráló bizottság tagjainak és a konzulenseknek is.

Jobbra keretben az elsődíjas munkák szerzőinek és témavezetőik nevét olvashatják.

Tolnai Kata

Húszéves a Mozsonyi Sándor Alapítvány

Április 18-án a Högyes tanteremben rendezték meg a Gyógyszerésztudományi Kar legrégebben működő alapítványának jubileumi tudományos ülést. Az elnökségben dr. **Noszál Béla**, a GYTK dékánja, dr. **Görög Sándor** és dr. **Magyar Kálmán** akadémikus urak, valamint dr. **Klebovich Imre**, a Gyógyszerészet Intézet igazgatója foglaltak helyet. Dr. **Stampf György**, a Mozsonyi Sándor Alapítvány kuratóriumának elnöke köszöntötte a vendégeket, majd Noszál dékán úr méltatta az alapítvány működését. Az alapítvány húszéves működése alatt összesen 419 pályadíjat osztott ki, összesen 7483200 Ft értékben a gyógyszerészhallgatók, a PhD hallgatók és az oktató gyógyszerészek között. Dr. Klebovich Imre professzor úr emlékezett meg **Mozsonyi** professzorról, a Gyógyszerészet Intézet, valamint a Gyógyszerésztudományi Kar alapítójáról.

A tudományos programban a GYTK hat intézetéből egy-egy fiatal kutató számolt be szakmai eredményeiről. Egy kivételével minden előadót – és egyben egykori Mozsonyi-díjast – az intézetek vezetői jelölték ki, míg az Egyetemi Gyógyszertár Gyógyszerügyi Szervezési Intézet részéről előadásra dr. **Zelkó Romána** igazgató asszonyt a kuratórium kérte fel, aki az amorf polimer segédanyagok fizikai öregedéséről beszélt. **Balogh Balázs**, a Szerves Vegytani Intézet munkatársa az α_2 -adrenoceptor agonista vegyületek QSAR modellezéséről számolt be, a Farmakognózia Intézetből **Blazics Balázs** a szemvidítófitokémiai vizsgálatában elért eredményeit ismertette. Dr. **Budai Marianna** a Gyógyszerészet Intézetből a Nano-szállítórendszerek problematikáját mutatta be, dr. **Tábi Tamás** a Gyógyszerhatástani Intézetben folyó

A Rektori pályázat elbíráló bizottság tagjai

- Dr. Kempler Péter** egyetemi tanár, elnök (I. sz. Belgyógyászati Klinika)
- Dr. Nagy Zoltán Zsolt** egyetemi docens, alelnök (Szemészeti Klinika)
- Dr. Sasvári Mária** egyetemi tanár (Orvosi Vegytani, Molekuláris Biológiai és Patobiokémiai Intézet)
- Dr. Benyó Zoltán** egyetemi docens (Klinikai Kísérleti Kutató- és Humán Élettani Intézet)
- Dr. Merkely Béla** egyetemi tanár (Ér- és Szívsebészeti Klinika)
- Dr. Langer Róbert** egyetemi adjunktus (Transzplantációs és Sebészeti Klinika)
- Dr. Szabó Attila** egyetemi adjunktus (I. sz. Gyermekgyógyászati Klinika)
- Dr. Fábián Tibor Károly** egyetemi docens (Fogpótlástani Klinika)
- Dr. Béni Szabolcs** (Gyógyszerészi Kémiai Intézet)
- György Bence** TDK hallgató (ÁOK V. évfolyam)

A 2007/2008. tanévre meghirdetett rektori pályázat elsődíjasai

- Bánki Nóra Fanni** ÁOK VI. – I. Gyermekgyógyászati Klinika (dr. **Szabó Attila**, dr. **Fekete Andrea**)
- Békási Sándor** ÁOK VI., **Péterfi Nóra** ÁOK IV. – I. Sebészeti Klinika (dr. **Tihanyi Tibor**)
- Csiky Gábor**, **Révész Mónika** ÁOK IV. – II. Belgyógyászati Klinika (dr. **Somogyi Anikó**, dr. **Lengyel Gabriella**, dr. **Firneisz Gábor**)
- Gemela Orsolya Katalin** ÁOK V. – I. Belgyógyászati Klinika (dr. **Lakatos Péter László**)
- Gyombolai Pál** ÁOK VI. – Élettani Intézet (dr. **Hunyady László**)
- Lippai Dóra** ÁOK VI. – II. Belgyógyászati Klinika (dr. **Tóth Miklós**)
- Molnár Dávid** ÁOK VI. – Humánmorfológiai és Fejlődésbíológiai Intézet (dr. **Nagy Nándor**, dr. **Oláh Imre**)
- Rajnai Hajnalka** ÁOK VI. – I. Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézet (dr. **Csomor Judit**)
- Sas Eszter** ÁOK IV. – I. Gyermekgyógyászati Klinika (dr. **Reusz György**)
- Szalai Bence** ÁOK VI., **Tóth József** ÁOK III. – Élettani Intézet (dr. **Hunyady László**)
- Tamács Laura**, **Dobovics Nóra** ÁOK VI. – Radiológiai és Onkoterápiás Klinika (dr. **Karlíng Kinga**, dr. **Dudás Ibolyka**)
- Tátrai Erika** ÁOK VI. – Szemészeti Klinika (dr. **Somfai Gábor Márk**)
- Tátrai Miklós** ÁOK V. – I. Sebészeti Klinika (dr. **Stangl Rita**, dr. **Szijártó Attila**)

A dolgozatok értékelése után a bizottság 13 db I., 23 db II., 18 db III. és 18 db rektori dicséretet osztott ki. További információ a TDK Tanács honlapján (www.tdk.sote.hu).

munkáról, a transzkripció faktorok aktivitásának kapilláris elektroforézis-vizsgálatáról tartott előadást. Dr. **Völgyi Gergely** a Gyógyszerészi Kémiai Intézet képviselőjében „Új, fordított fázisú vékonyréteg kromatográfiai rendszerek kidolgozása semleges molekulák log P becsülésére” címmel tartott előadást. Minden beszámoló nagy tetszést aratott, mert igazolták, hogy a kar intézeteiben magas színvonalú, eredményes tudományos kutatómunka folyik.

A tudományos program után a Gyógyszerészet Intézet lépcsőházában található Mozsonyi-dom-borműre **Vajdné dr. Benedek Veronika** nyugalmazott egyetemi adjunktus helyezte el a megemlékezés koszorúját.

A Mozsonyi Alapítvány és a tudományos ösztöndíjasok neve húsz évre visszamenően megtalálhatók a www.gytk.sote.hu címen az „Alapítványok” menü alatt.

Sokfelé nyitó egyetemi nemzetközi kapcsolatok

*Idestova másfél éve új vezető irányítja a Nemzetközi Kapcsolatok Igazgatóságát egyetemünkön. A tavaly januártól hozzánk került **Sümeghy Gyulától** nem csak az úgymond, klasszikus feladataikról szereztünk információt, de értesültünk új teendőikről is.*

– Az egyetem nemzetközi kapcsolataival sokáig csoport foglalkozott, melyből később osztály, 2006-ban pedig igazgatóság jött létre. Ez a folyamat beszédesen mutatja, hogyan fejlődött, vált egyre fontosabbá intézményünknl ez a terület. Ideérkezésemkor egy stabil, jó csapatot, kialakult struktúrákat találtam, csak minimálisan kellett változtatni, leginkább a feladataink újradefiniálásában. Sikerként tavaly egy kollégával bővíteni a főállású munkatársak számát – mondja Sümeghy igazgató úr. – Érdemes tudni, hogy az egyetem öt kara mintegy 150 külföldi felsőoktatási intézménnyel ápol kapcsolatokat. Ezek 30 országból valók, 80 százalékuk EU-s tagállam, illetve más európai ország. Néhány tengerentúli kötődésünk is van az Amerikai Egyesült Államokban és Japánban. Nemzetközi kapcsolataink az egyetem teljes vertikumát érintik, úgy is mondhatnám, hogy a hármas misszió, az oktatás, a kutatás és a gyógyítás területén egyaránt szolgálniuk kell intézményünk céljait. Elsősorban talán az oktatás ad legtöbb lehetőséget a külföldi egyetemekkel való kooperálásra, ezen belül is a csereprogramokat emelném ki, mint a nemzetközi együttműködés egyik legfontosabb eszközét.

Kedvelt célsország

– **A hallgatók hány százaléka vesz részt csereprogramokon, illetve hányan látogatnak hozzánk?**

– Pontos statisztikánk nincs össz-egyetemi szinten, mivel több olyan hallgatói csereprogram van, ami nem az igazgatóságon, hanem például különféle diákszervezeteken keresztül szerveződik. Becslésem szerint egyébként az itteni diákoknak legfeljebb 5-6%-a jut ki tanulmányai alatt valamilyen program keretében külföldre. Ez nagyon kevés. A növekedés részben új kapcsolatok kiépítésétől függ, részben pedig természetesen pénzügyi kérdést is. Legutóbb a Kaliforniai Egyetem Davisi Orvosi Karával jött létre csereprogram, melynek megteremtésében az elődömnök is nagyon komoly munkája volt. Az erőfeszítések tavalyra értek be, akkor négy, idén három orvostanhallgató tudott kiutazni az USA-ba kéthónapos kórházi gyakorlatra. Az igazgatósághoz tartozik az EU hallgatói-oktatói csereprogramja, az Erasmus is. Ennek keretében évente körülbelül száz hallgatónk utazik ki, és mintegy 60 külföldi hallgatót fogadunk. A program volumene elérte azt a szintet, hogy januártól főállású intézményi Erasmus-koordinátor foglalkozik vele. Egyéb csereprogramok keretében további 25-30 külföldi hallgatót fogadunk.

– **Mennyire vagyunk mi kedvelt célsország a külföldi hallgatóknak és oktatóknak?**

– Változás figyelhető meg, ha lassan is. Korábban inkább tőlünk utaztak ki főleg Nyugat-Európába és Észak-Amerikába – az utóbbinál értelem szerűen másfajta konstrukcióban – és hozzánk meg főleg Kelet-Európából, illetve a térségünk-

ből érkeztek. Ez annyiban módosult, hogy egyre inkább vonzó célsország lettünk az Erasmusos hallgatók számára. A mostani szemeszterben például osztrák, szlovák, lengyel, román, német, francia, spanyol és portugál diákok tanultak nálunk. A külföldi oktatók esetében még más a helyzet, ők – egyelőre – jóval kisebb számban jönnek.

– **Hogy érzik itt magukat, lehet-e tudni, hogy milyen rólunk alkotott véleményel, benyomásokkal térnek haza?**

– A visszajelzések összességében pozitívak, ez elsősorban az Erasmus Iroda munkájának, illetve annak köszönhető, hogy megpróbálunk minden hallgatóval személyesen is foglalkozni. Jó példa erre a tandem program, melynek keretében hallgatóink önkéntesen részt vesznek külföldi diáktársaik kalauzolásában, itteni életük egyengetésében, közös programokat szerveznek nekik. Így hasznos barátságok kötődhetnek. Hasonló „tandem” formában működik csereprogramunk a jó nevű japán Saitama Orvosi Egyetemmel is, ahol előírás és elvárás, hogy a magyar hallgatók együtt utazzanak haza a hozzánk érkező japán diákokkal, és kísérjék őket itthon. S nem egyszer olyan jó kapcsolatok alakulnak ki a fiatalok között, hogy az itteniek bemutatják a vendégeket családjuknak, a vidéki rokonságnak, megismertetik velük az országot, a magyaros ízeket. Ezek a gesztusok, élmények nem csak az egyetem híret növelik külföldön, hanem pozitív irányban formálják a Magyarországról alkotott képet is. Beszélgetésünk mostani témájához még hozzátartozik, hogy tavaly óta az igazgatóság koordinálja az EU másik nagy csereprogramjával, a Leonardo da Vinci mobilitási programmal kapcsolatos teendőket is. Végzett szakemberek – főleg orvosok – mehetnek 3-6 hónapra, esetenként hosszabb időre külföldi szakmai gyakorlatra, a szakorvosi vizsga előtt. Szeretnénk ezt a programot is jobban népszerűsíteni a jövőben.

Rangos bemutatkozás

– **A nemzetközi kapcsolatépítésnek fontos eleme, ahogy az már szóba került, egyetemünk és országunk ismertsége. Mennyire tudnak rólunk a nagyvilágban, miképpen ítélnék meg minket? Jól fogadják-e, amikor egyik-másik külföldi egyetemet megkeressük valamilyen együttműködés végett?**

Sümeghy Gyula

1970-ben született Budapesten. Felsőfokú tanulmányait a budapesti Külkereskedelmi Főiskolán, majd a Londoni Egyetem Közgazdasági és Politikatudományi Karán (LSE) végezte. 1993-1997, illetve 1999-2006 között a Külügyminisztérium állományában dolgozott diplomata státuszban. 1997-ig amerikai és kanadai referensként 1999-2002 között a politikai államtitkár titkárságvezetőjeként, majd 2002 és 2006 között a dublini magyar nagykövetség első beosztottjaként (nagykövet-helyettesként). Nős, egy gyermek apja.

■ Sümeghy Gyula

– Általában igen, de ez a legtrikább esetben történik, úgymond, az utcáról bekopogva. Többnyire „előörsként” ott vannak már egyetemünk munkatársai, akik széles körű külföldi kapcsolatrendszerrel rendelkeznek. Sok évre visszanyúló tudományos együttműködések kutatók, tanszékek, intézetek között, a közös munka során kialakult barátságok, a nemzetközi kongresszusokon szerzett, idővel elmélyülő ismeretségek, szakmai látogatások. Mindezek nagyon sokat számítanak. S megítélésem szerint az egyetem érdekében jobban is hasznosíthatnánk ezeket a már meglévő klinikai, intézeti és személyes kapcsolatokat, ha adatbázisszerűen egybegyűjtenénk, rendszerbe szerveznénk azokat. Erre törekszünk majd a jövőben, hiszen ez által máris nem a nulláról indulnánk egy új relációban, s az eddig csak egy témában működő együttműködést kiterjeszthetnénk esetleg más területre is. Tehát jelenleg az élet hozza a kapcsolat-felvételi lehetőségeket, kevésbé jellemző, hogy elhatározzuk: szeretnénk egy adott relációban fejleszteni. Ez utóbbira példa azon szándékunk, hogy tudatosan fejlesszük a kapcsolatokat az angolszász világgal, mert ahhoz képest, hogy az oktatók és hallgatók jelentős százaléka első idegen nyelvként angolul beszél, még nincsenek eléggé kibontva, hasznosítva a szóban forgó országokban kínáló lehetőségek.

A kérdésre visszatérve elmondható, hogy a Semmelweis Egyetem megbízható, jó szakmai elismertséggel rendelkezik a világban. Ismertségünk és elismertségünk persze valóban összefügg országunk ismertségével is, hiszen minél távolabb megyünk, annál tudatosabban kell pozicionálni magunkat: Európa - Magyarország - Budapest, és azon belül az ország vezető egészségügytudományi egyeteme. Ezzel a kérdéssel kapcsolatban igazgatóságunknak is vannak feladatai, hiszen a magunk eszközeivel megpróbálunk hozzájárulni ahhoz, hogy a Semmelweis Egyetemet szerte a világban minél többen megismerjék, és vonzóknak találják: nem csak a tanulni akaró fiatalok, hanem az oktatók, a kutatók, adott esetben a magáncégek, sőt hosszabb távon akár a fizetős páciensek is.

– **Így kerül a kínálati palettára újdonságként a gyógyítás is.**

Folytatás a 8. oldalon

Folytatás a 7. oldalról

– Nem véletlen, hogy az egyetem sokfelé nyit, hisz olyan gyógyítási tudással és kapacitásokkal rendelkezik, amelyek méltán európai hírűek, és nem kizárt, hogy ezeknek egy részét lehetne a külföldi fizetős betegek ellátására is hasznosítani. Ahhoz pedig, hogy legyenek ilyen páciensek, valamiképpen meg kell magunkat ismertetni velük.

– **Milyen formában próbálják ezt elérni?**

– Létrehoztuk az egyetem angol nyelvű honlapját, mely januártól működik kísérleti jelleggel és folyamatosan fejlesztjük. Jó példa továbbá az a színvonalas, hiánypótló angol nyelvű tájékoztató kiadvány, ami tavaly a Marketing és Kommunikációs Igazgatóság – velük számos területen szorosan együttműködünk – koordinálásával, a Semmelweis Kiadó és igazgatóságunk közreműködésével készült el. S amire igazán büszkék lehetünk, hogy idén januárban az egyik leghíresebb külföldi szakfolyóiratban, a Scientific Americanben kétoldalas fényképes anyag jelent meg a Semmelweis Egyetetről. A szintén több egyetemi szervezeti egység közreműködésével létrejött összeállítással azt kívántuk kommunikálni magunkról, hogy tudományos szinten is világszínvonalon állunk és olyan lehetőségeket kínálunk, például a technológia transzfer vagy a külső megbízások kutatások területén, amelyek felkelthetik az amerikaiak érdeklődését. Tehát ezúttal nem a hallgatótöborzást céloztunk meg, hanem kifejezetten a tudományos kutatásban érdekelt üzleti partnerek bevonását. Ez megint egy olyan határterület, amivel az egyetem az elmúlt években kezdett el nagyon tudatosan foglalkozni és több szervezeti egység is érintett a sikerre vitelében.

Fontos feladatok

– **Számos tevékenységüket említette már beszélgetésünk során. Melyek a Nemzetközi Kapcsolati Igazgatóságának legfontosabb feladatai?**

– Az első, mondhatni napi rutinfeladatunk az egyetem egyezményes kapcsolatainak ápolása, fejlesztése, új kétoldalú egyezmények előkészítése, az azokból adódó tennivalók elvégzése. Ezekről már esett szó. A második nagy feladatsor a hozzánk érkező hivatalos külföldi delegációk látogatásának protokolláris és részben tartalmi előkészítése, a látogatások lebonyolítása. A magas szintű (pl. rektori, miniszteri, nagyköveti) látogatásoknál nagyon fontos, hogy mindent előre egyeztessünk, a program precízen meg legyen szervezve, mindenki tudja a feladatát, és a legapróbb részletekre is ügyeljünk. Sokszor az idő szabja munkánk legnagyobb korlátját: hogyan tudjuk néhány óra alatt a lehető legjobban bemutatni egyetemünket. Szerencsére, a közhiedelemmel ellentétben, a magas rangú vendégek rendkívül fegyelmezettek és toleránsak, s fogadásuk legtöbbször, mondhatnám azt, hogy kialakult téncrend szerint történik, néhány elem – a tárgyalás, a fényképezkedés, az aján-

■ Hátsó sor: Pétsch András, Deák András (Erasmus Iroda), első sor: Sümeghy Gyula, Bolgárné Menyhárt Andrea, Makádi Györgyi és Cséplő Andrea (Erasmus Iroda)

dékok átadása – állandó, s igazodva az egyéni érdeklődéshez és a látogatással elérni kívánt célhoz, nyilván néhány specifikumot is beépítünk a programba. Ehhez a feladatkörhöz tartozik az egyetemi vezetők, elsősorban a rektor úr, hivatalos külföldi utazásainak előkészítése, szervezése.

2007-ben új, harmadik területtel egészült ki a Nemzetközi Kapcsolatok Igazgatóságának munkája: az egyetem külföldi öregdiákjaival történő intézményes foglalkozás feladatával. Ez az ún. ALUMNI program, amely reményeink szerint egy egymásra épülő rendszer lenne a jövőben. Ehhez az infrastrukturális és információs hátteret igazgatóságunk adná: tagságot, rendszeres hírlevelet kínálunk az érintetteknek, később internetes felületet is, hogy tudjanak egymással is kommunikálni. Nagyon fontosnak tartom ezt a munkát, hiszen külföldi öregdiákjaink egy olyan, eddig feltérképezetlen kapcsolati hálót alkotnak, amely komoly lehetőséget tartogat egyetemünk számára. Biztató, hogy eddig abszolút pozitív volt az érdeklődés: a 2007-ben az AOK, a FOK és a GYOK angol, illetve német programján végzetek túlnyomó többsége csatlakozott a kezdeményezéshez. A régebben végzeteket az adatbázis és a címlista alapján keressük meg, itt jóval nagyobb a hibatalálat, úgyhogy évekbe telik kiépíteni, feltölteni a rendszert, de legalább az első lépéseken már túl vagyunk.

Koordinatív szerep

– **Hosszú éveken át a Külügyminisztériumban dolgozott különböző pozíciókban, és éppen az unióhoz való csatlakozás idején**

nagykövet-helyettes volt Írországban. Mi csábította egyetemünkre?

– Nagyon komoly lehetőséget láttam abban, hogy a diplomácia és a nemzetközi kapcsolatok területén szerzett ismereteimet vezető beosztásban kamatoztassam az ország egyik leghíresebb egyetemén. Böven vannak itt is kihívások, és szeretnék új dolgokat kipróbálni, új területekbe beletanulni. Az általam irányított igazgatóság egy központi szervezeti egység, másként mondván az egyetem, illetve szervezeti egységei szerteágazó nemzetközi kapcsolatrendszeréhez viszonyítva a jéghegy csúcsán ülünk. Munkánkat egyrészt segíti a hozzánk tartozó Erasmus Iroda, másrészt nemzetközi kapcsolataink több lépcsőben szerveződnek, hiszen a TF-nek és az ETK-nak saját nemzetközi csoportja van, velük együttműködve dolgozunk. Egyfajta koordinatív szerepet próbálunk betölteni azáltal, hogy a nemzetközi kapcsolatok terén az egész egyetem érdekeit és céljait képviseljük.

Tolnai Kata – Tóth Andrea

Academic Excellence in Biomedical Research at Semmelweis University

Az egyetem a legkiválóbb kutatócsoportjainak tudományos tevékenységét angol nyelvű kiadványban mutatja be „Academic Excellence in Biomedical Research at Semmelweis University” címmel. A munkacsoportok tudományos céljait, módszereit, eredményeit, együttműködéseit bemutató szöveges összefoglaló mellett a legjelentősebb publikációk és fényképek is helyet kapnak az ismertetőben. A kötet a Semmelweis Kiadó gondozásában jelenik meg, várhatóan júniusban.

Együttműködési megállapodás

Június 23-án írják alá az Atlantis Program magyar és amerikai ápolói diplomához vezető képzés együttműködési megállapodását. Az aláíró felek a Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Kar, az amerikai Nazareth College of Rochester és a finn Laurea University of Applied Sciences. A finn partnernél szakmai gyakorlatokon vesznek részt a két ország hallgatói. Az aláírás ünnepségen vendégként részt vesznek az érintett külföldi országok magyarországi nagykövetségeinek képviselői és a partner egyetemek rektorai. Az aláírók mindhárom részről a rektorok, illetve dékánok, valamint helyetteseik lesznek. A jeles eseménynek az ETK Vas utcai épülete ad otthont.

Uniós irányelvek a biztonságos, minőségi szervátültetésért

Előreláthatóan ősszel tárgyalja az Európai Parlament a transzplantáció uniós alapjait és standard protokollját rögzítő irányelveket. A tagországok szervátültetési programjait segítő dokumentum, valamint az ezzel összefüggő szakvizsgarendszer kidolgozásában aktívan közreműködött a Transzplantációs és Sebészeti Klinika is, melynek nagy esélye van arra, hogy regionális oktatóközponttá válhasson. Többek között erről számolt be dr. Kóbori László egyetemi adjunktus.

– A kulcsszavak: minőség és biztonság, valamint a szervturizmus és -kereskedelem megelőzése. Mintegy két éve szembesült az unió, az új tagországokkal való bővülés okán is, a szervátültetéssel kapcsolatos problémákkal, mindenekelőtt a szervhiánnyal. Ez a világméretűvé vált gond, sajnos az EU-s tagállamokat is érinti, Európában a legjobb (*cadaver*) szervdonációs program Spanyolországban és Ausztriában van. Magyarország a donációk számát tekintve a középmezőnyben szerepel. A szervek minősége szempontjából azonban az életmentő beavatkozásnak számító máj- és szívátültetés – a donorok rossz állapota miatt – meglehetősen limitált. Amíg Nyugaton a szervdonorok mintegy 70%-ának a szíve, mája, tüdeje stb. alkalmas átültetésre, addig nálunk ez éppen csak sűrölja a 30%-ot.

■ Kóbori László

Szabályozott módon

– Ez nyilván az életmódbeli különbségek-ből is adódik. Az irányelvek előkészítésében Ön is részt vett. Hogyan zajlott ez a folyamat?

– Az EU megbízta Egészségügyi Bizottságának brüsszeli Transzplantációs Szekcióját (SANCO), hogy – tagországbeli szakértők bevonásával, az egyes államok tradícióit figyelembe véve – dolgozzon ki egy olyan standardizált protokollt, amely egységesen segítheti a különböző adottságú országok szervátültetési programjait. Jómagam egy nyolctagú munkabizottságnak voltam a tagja. A feladatot sikerrel teljesítettük, minden tagállam szakértője elfogadta az irányelveket tartalmazó dokumentumot, amely rendkívül alaposan végigveszi a szervátültetéssel kapcsolatos minden részletet a jogi, etikai normáktól kezdve egészen a betegnek adott zárójelentésig. Pontosan meghatározza, hogy milyen algoritmusok és standardok alapján kell működni a szakmának. Foglalkozik a donációval, a donorszám-növelési módokkal, az élődonor programmal, a hálózatszervezéssel, meghatározza a transzplantációs központok minimális feltételeit. A minőségi szervátültetést szolgálja, ezt pedig csak magasan kvalifikált szakemberekkel és felszereltséggel lehet megvalósítani. Ezt az irányelvet tervezetét továbbították az Európai Tanácsnak és Parlamentnek.

– Milyen eszközökkel akarja fékezni a szervturizmus és -kereskedelem lehetőségét a közönség?

– Ezt csak úgy lehet megoldani, ha a transzplantációval összefüggő, uniós belüli mozgás átlátható, követhető, törvényileg világosan szabályozott módon történik. Az EU-ból szerv nem

mehet ki. Az elsődleges cél, hogy a rászoruló betegek lehetőleg saját hazájukban juthassanak ottani donorból származó májhoz, szívhez, tüdőhöz, veséhez. Az emberi szerv ugyanis nemzeti vagyonnak számít, ezért nem hagyhatja el az országot. Természetesen ritkán előfordulhat az uniós belüli szervküldés: sürgősségi esetekben, vagy amikor az adott államban nincs megfelelő beteg a várólistán, és ilyenkor másik tagországbeli centrumnak ajánlják fel a szervet. Egyébként az uniós szervturizmus- és -kereskedelem szempontjából eléggé védett, de azért előfordultak már törvényi visszaélések. Ezért érezte fontosnak a SANCO rögzíteni, hogy mit szabad és mit nem.

Egyedülálló szakvizsga

– Az irányelvekkel tehát standardizált európai transzplantációra törekszik az unió, amibe beletartozik a szakemberek standard képzése is. Ezen a téren, ahogy hallottuk, már történt változás.

– Akkor jár jól az unió, ha minél több hozzáértő ember, magas színvonalon működő hálózat foglalkozik szervátültetéssel, mert a betegnek így nem kell más országba mennie. Ezért komolyan képezni kell a szakembereket, s megteremteni az ehhez szükséges feltételeket. Többedmagammal sokat dolgoztunk, részben a szakma védelmében, az uniós transzplantációs szakvizsga létrehozásáért. Sikerült, a kidolgozott rendszer működik. Ezzel a világon elsőként az EU-ban jött létre külön transzplantációs szakág

és szakvizsga. Most néhány éven belül eljuthatunk oda, hogy csak EU-s szakvizsgával lehet majd akkreditált transzplantációs központban szervátültetést végezni, mert az uniós normák alapján a közösségen belül mindenhol elvárják majd a tökéletes, minőségi munkát.

– Akkor nyilván igen szigorú feltételekhez kötött a szakvizsga megszerzése. Beszélne erről?

– Menetét tekintve más szakvizsgákhoz hasonló, de alapfeltétel természetesen a sebészi képzettség, a kritériumrendszer pedig megtalálható az ESOT (Európai Szervtranszplantációs Társaság) és az UEMS weoldalán (www.esot.org és www.uemssurg.org). Szervekre szedve különböző szintű szakvizsga tehető, amit külön-külön vagy egyszerre szerezhet meg az illető – attól függően, hogy hány éve van a szakmában, teljesítette-e az előírt műtéti számot, s milyen lexikális és klinikai háttérre, tapasztalatra, illetve habitusra van. A jelölt először elektronikusan elküldi szakmai életrajzát az uniós szakvizsgabizottságnak (UEMS/EBS), ahol két európai opponens véleményezi, ez visszatit az illetőnek, valamint munkahelyi vezetőjének és az ottani szakvizsgarendszer országos képviselőjének. Ha ez utóbbiak támogatják, akkor a legközelebbi ESOT-kongresszuson három-öttagú nemzetközi bizottság előtt tehet angol nyelven szóbeli vizsgát az érintett. Az első ilyen lehetőség tavaly volt Prágában, ahol klinikánkról is sikerrel szakvizsgáztak.

Elismertségre építve

– Ezekre a szakemberekre támaszkodva lehetnének jegyzett oktatóközpont Európában.

– Éppen ezt szeretnénk, és Kollai Márk rektorhelyettes úr lehetőséget lát az idegen nyelvű oktatás ilyen irányú fejlesztésére is. Jó esélyünk van arra, hogy talán mi legyünk az első posztgraduális képzőközpont Közép-Kelet-Európában. S akkor hozzánk jönnének majd szervátültetést tanulni a külföldi sebészek. Ezt a törekvésünket támogatja az UEMS/EBS szervátültetési sebészeti szakvizsgabizottság elnöke, dr. Vassilios Papalois, aki áprilisban klinikánkon járt, és igen elismerően beszélt egyetemünkről. Azóta már elkezdtük az akkreditált, európai szakképzés alapfeltételeinek kidolgozását. Klinikánk szervátültetési programját és eredményeit mindenhol elismerik, nem kell szégyenkezni a kongresszusokon. De még fejlődnünk kell és sokat tennünk azért, hogy nemzetközileg jegyzett regionális oktatóközponttá válhassunk.

T.K. – T.A.

Domborműavatás

Immár harmadik alkalommal írta ki a Magyar Képzőművészeti Egyetem és a Semmelweis Egyetem közös domborműpályázatát. A Kiszél János, Nékám Lajos, Ratkóczy Nándor és Schaffer Károly professzorokat mintázó nyertes alkotások avatására június 19-én került sor a Semmelweis Egyetem Igazgatási épületének I. emeletén, a Tanácsterem előtti folyosón.

Kenyeres Ibolya

Szakma és haladás – kitüntették Paulin Ferencet

A Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetését kapta dr. **Paulin Ferenc**, a II. sz. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika egyetemi tanára. Az egyetem ismételt felterjesztésére március 15-én ezzel a magas kitüntetéssel fejezte ki az elismerését az állam és a tárca a professzor oktatásban végzett sokéves, magas színvonalú munkájáért.

A professzor úr szabadságon van – közölték, amikor a megbeszélte interjúra felkerestem. Próbára szerencse, kopogtam, és nyílt az ajtó.

– Igen, szabadságon vagyok. Az előbb ment el a páciens, jöjjön – fogadott mosolygva Paulin professzor.

– **Az olvasók nevében is gratulálunk a kitüntetéséhez. Sokan keresték azóta?**

– Igen, sokan, annak ellenére, hogy a kitüntetés nem kapott túl nagy nyilvánosságot.

– **A szakmának nem kell Önt bemutatni, hiszen szülész generációit tanította. Ismerik itthon és külföldön, tagja és alapítója szakmai szervezeteknek, annyinak, hogy hely sincs a felsorolásukra, emellett számos kitüntetés birtokosa.**

– Ezek mindegyike mögött munka van. Az pedig, hogy ismernek, természetes, mivel tizenkét évig voltam igazgatója a II. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikának. Úgy gondolom, nincs miért szégyenkezni, mert sikerült kiépíteni egy működésben korszerű intézetet, és sok fiatalot indítottam el a pályán, akik ma eredményesek a szakmai életben.

Rendkívüli fejlődés

– **Szülészet-nőgyógyászatból 1974-ben tett szakvizsgát. Az azóta eltelt években milyen fő változásokat tapasztalt a szakmájában?**

– Az első 30 évben a szakma fejlődését lehetett tapasztalni, méghozzá rendkívül gyors fejlődést. Az úgynevezett szaporodásbiológiai, reprodukciós kutatásokba azóta lépett be a lombikbébi program, és számtalan olyan műtéti eljárás született, amelyekkel jóval eredményesebben tudunk ma operálni, gyógykezelné, mint 30 éve. Emellett érdemes megemlíteni a szülész társadalomban végbement szemléletváltást is, ami végre igazán a szülő anyát helyezi a központba és nem a szakmai bravúrt, amivel a szülést lehet vezetni. Kialakult a családcentrikus szülészet, és az utóbbi évtizedben egyre több helyen teremtettek olyan feltételeket, amelyek ennek a megvalósítását lehetővé teszik.

A szakmai fejlődés mellett ugyanakkor erre az időszakra jellemző a sajnálatos módon csökkenő szülésszám, és egy viszonylag magas terhesség-megszakítási szám. Ebben a tekintetben Magyarország nagyon rossz helyen áll Európában, bár vannak már pozitív eredmények is, hiszen a 90-es évek közepén a 100 ezer szülésre 75 ezer terhesség-megszakítás jutott, napjainkban pedig ezt a számot sikerült több mint 20 ezerrel csökkenteni. Ezt nagyon jelentős eredménynek tartom.

Ugyancsak nagy eredménynek számít a perinatális halálozási arány javulása, amely tartalmazza a terhesség alatt, a szülés közben elhalt, majd a kora újszülött korban, a 0 és 6 napos kor között elveszített újszülöttek számát. A 70-es évek közepén ez a szám 35 ezrelék körül volt,

■ Paulin Ferenc

napjainkban 7 ezrelék alatt van. Ezért is mondom azt, talán nem jogtalanul, hogy a szülészet és az újszülött-gyógyászat a sikerszakmák közé sorolható.

Koraszülések csökkentése

– **Ezekben az eredményekben – mint egyetemi oktatónak – Önnek is része van. Mostanában merre fordul a figyelem?**

– Ami nagyon komolyan foglalkoztat, és az utóbbi években a szakmai tevékenységem is főleg efelé irányult, az a koraszülések gyakorisága. E tekintetben 50-60%-kal magasabb értékeink vannak, mint az európai átlag. Ausztriában például 5,5% a koraszülések gyakorisága, nálunk 8,5%. Nagyon magas szám. Még **Rácz Jenő** minisztersége idején felkértek egy szakmai bizottság megalapítására, amelynek a feladata lett volna kidolgozni a koraszülések megelőzését szolgáló változtatásokat. Sok jó szakembert megnyertem az ügynek, néhány feladatot sikerült is végrehajtani, másokat nem. A kormányknak tett javaslatom alapján az becslhető, hogy a koraszülések számát 20%-kal lehetne csökkenteni, és ez közvetlenül évi 2 milliárdos megtaka-

■ A professzor feleségével

rítást jelentene, közvetve pedig tartósan évi 10 milliárdot. Ha pedig ezt az összeget visszaforgatnák a prevenció támogatására, az igen nagyarányú színvonal-növekedéshez vezetne. A javaslat tehát készen van, a végrehajtás nem szakmai okok miatt késik...

Dolgozom emellett a várandósgondozás újraszabályozásán is. Nem gyökeres változtatásokra gondolok, hiszen a terhesgondozásban jók vagyunk, de ahogy halad a világ, sok új felfedezés születik. Ezeket – ha a gyakorlatban is kiállják az idő próbáját – be kell építeni a gyakorlatba. Meg kell találni azt az optimális vizsgálsort, amelyre még feltétlenül szükség van, de nem vezet túl sok, felesleges vizsgálathoz. Tudom, hogy könnyű ezt mondani, a megvalósítás azonban pénz hiányában annál nehezebb.

– **A gyógyítás, az oktatás és a számos szakmai szervezetben való részvétel mellett mire marad ideje?**

– Amikor leköszöntem az intézetvezetői posztról, azt gondoltam, végre elmegyek néha horgászni. Egyszer sem voltam... Mindig is aktív embernek tartottam magam, 1969 óta oktatok az egyetemen – ma már német és angol nyelven is – szülészeket, fogorvosokat, szülésznőket. Számos szakdolgozatnak voltam a konzulense, nagyon sok fiatal jön tanácsot kérni. De akár a szakorvosképzésről, akár az egészségügyi személynét képzéséről legyen szó, nem győzöm eleget hangsúlyozni a beteggel való megfelelő bánásmód szükségességét. A szakértelem mellett ezt tartom a legfontosabbnak.

Elődök nyomában

– **Ön kiket tekint követendő példaképének?**

– Az első helyen természetesen **Semmelweis Ignác** áll, mint talán minden szülésznek. De feltétlenül meg kell említeni **Taufer Vilmost**, klinikánk első professzorát. Ragyogó operátor volt, megreformálta a szülésznőképzést, és olyan terhesgondozási szabályokat dolgozott ki, hogy ezeket egész Európa tőlünk vette át. Évtizedekig tanította a hazai szülészeket. Közvetlenül pedig sokat köszönhetek **Horn Béla** és **Csömör Sándor** professzoroknak, és persze azoknak az idősebb kollégáknak, akikről a gyakorlatban tanultam, elstem szakmai fogásokat, gyakorlati dolgokat. Olyan „apróság” is gondolok itt, mint például a receptírás. Én ezeket az apróságokat nem bírom a véletlenre, hanem tanítom. Ezzel is igyekszem segíteni a kezdő szakorvosokat, mert a helyzetük bizony nem könnyű. Egyetemi tanárként elkeserítőnek tartom, hogy a fiatalokat annyira leköti a megélhetésük megteremtése, hogy kevesebb idejük és energiájuk marad a tudományos kutatásra. Állítom pedig, hogy jó egyetemi oktató csak az lehet, aki kutatómunkát is végez. Az érem másik oldalaként pedig ott a rezidensképzés. Sok olyan fiatalal találkozom, akinek egyszerűen nincs helye, ahol a szakorvosi képzését végezhetné, mert megszűntek osztályok vagy létszámlélepités volt. Átmeneti megoldásként sokan úgynevezett önkéntes segítők lettek, fizetés nélkül, így sajátítják el a szakmát. Azt hiszem, mondanom sem kell, hogy nem ez a jövő útja...

– **Ne az öröm maradjon a végére, ezért kérdezem: csecsemők ezreit segítette a világra. Nem fáradt bele?**

– Ebbe nem lehet beleunni, hiszen a születés az élet legnagyobb csodája. Mindig más, megismételhetetlen. Az is természetes, hogy minden várandós anya azt szeretné, hogy ép, egészséges babája szülessen. Segíteni ebben – nem utolsó feladat!

Borics

Koraszülöttek majálisa

„Csak embernek lenni semmi egyébnek,
de annak egészsznek épnék,
Föld szülte földnek Isten lehelte szépnék.”
(Sík Sándor)

Szokatlan nagy volt a zsbongás és a sokadalom május utolsó napján a külső tömbben. Mopedező édesapák gyerekeikkel, kavalkád, és gurultak a labdák is ezen a sajátos majálison. Már mindenki vidám. Nem így évekkkel ezelőtt, amikor a most boldogan szaladgáló gyerekek még a Perinatális Intenzív Centrum (PIC) inkubátorainak lakói voltak. Aggódó szülei számolták az órákat-napokat, várva, mikor jut át korán jött csöppségük a krízisen. Ma vidáman játszadoznak a valaha hatvandekás korajövevények, s a szülők hálával és szeretettel mutatják gyermeküket az orvosoknak, ápolóknak.

Ha van rendkívüli öröme ennek a szakmának, akkor ez a nap biztosan az. A koraszülöttek napját negyedik éve rendezik meg a II. számú Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikán, amely a hazai szülészeti és koraszülött ellátás egyik vezető intézménye.

A koraszülés nemcsak a család problémája, hanem a társadalom vállára nehezítő teher is, hiszen ellátásuk, különösen életük első napjaiban, nagyon költséges, milliókra rúg. Arról nem beszélve, hogy a kórházba, idő előtt érkezett csecsemők a normál súllyal született társaiknál később nagyobb arányban lesznek kitéve többféle betegségnek. Közülük kerülnek ki majd azok a felnőttek, akik magas vérnyomással, kettes típusú cukorbetegséggel vagy veseproblémákkal küszködnek idősebb korukban. A rendezvény egyszerre több célt szolgál: egyrészt megmutatja a nagyvilágnak, hogy egészséges, teljes értékű gyermekek lehetnek a koraszülött babák, másrészt felhívja a figyelmet azokra az életviteli, mentális és egészségügyi tényezőkre, amelyek előidézhetik a koraszülést, valamint a helyszínen ingyenes szűréseket tartanak ilyenkor várandós nőknek. Például ingyenes 4 D-s ultrahang vizsgálatot ajándék fényképpel a magzatról az első

40 kismamának a Philips Magyarország jóvoltából. Dietetikai, endokrinológiai, nőgyógyászati és fogászati tanácsadás is várta a jövőendő anyukákat.

Dr. Pajor Attila professzor, a II. számú Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika igazgatója az esemény alkalmából rendezett sajtótájékoztatón költségkihatásokról is beszélt, hiszen míg a születés maga nem tartozik teljesítményvolumen-korlát alá, addig az újszülött és a koraszülött ellátás igen. A klinika, mint csúcshintézmény pedig nem utasíthat el problémás születést, s bizony gyakorta érkezik mentő a progresszív ellátás értelmében az ország távoli helyéről is hozva problémás koraszülés elé néző anyát. A következmény nem marad el, a klinika az elmúlt egy évben havi 30-50 millió Ft-os veszteséget szenvedett el, mert nem fizette ki a társadalombiztosítás a (volumenkorlátot meghaladó) ellátást, amit nyújtottak, és amit az ÁNTSZ is folyamatosan elvárt. A nővér-ellátottság is sokat romlott az elmúlt időszakban: az ideális egy nővér-egy koraszülött arányt képtelenek biztosítani. És ha nem volna egyéb támogatás, mint pl. a Philips Kft., amely adományával hozzájárult a PIC számára esszenciális fontosságú készülék beszerzéséhez, nem tudnának olyan eredményességgel működni, mint ahogy ezt teszik.

Dr. Nobilis András adjunktus, a koraszülött osztály vezetője elsőként a koraszülések számát elemezte, amelyből az olvasható ki, hogy a hazai csecsemőhalálzási adatok rosszabbak, mint az EU négy ezreléke, viszont picivel jobbak az USA hat ezrelékes értékénél. Elmondta, hogy az egy kilogramm alatti újszülöttek háromnegyed része a korszerű ellátásnak köszönhetően ugyan életben marad, de 12-15%-uk később prob-

■ Nobilis András

Fotók: D. Kiss-Balázs

■ Pajor Attila

lémákkal, gyakran egyidejűleg testi és mentális diszfunkciókkal kénytelen élni. Az egy kilogramm feletti újszülöttek hazai életben maradási aránya megegyezik az EU ilyen átlagával. Ő is kiemelte a nővérhiányt, s elmondta, hogy 40-60%-kal több koraszülöttet kénytelenek ellátni, mert a Közép-Magyarországi Régióban meghatározott ágyszám nem elegendő az itt született koraszülöttek ellátására. A hazai koraszülöttek mintegy harmadát látják el ebben a régióban, s mivel

■ A közösség

nem utasítanak el rászorult, folyamatosan túllépi a megszabott teljesítményvolumen-korlátot. Nobilis doktor a neonatológusok csekély anyagi megbecsülését is szóba hozta, mert már tapasztalható elvándorlásuk a jobban fizető országokba. A hazainál hatszor-nyolcszor nagyobb fizetés bizony meglehetősen nagy csábító erő, amivel nem tudnak versenyezni.

Tolnai Kata

Kitüntetés

Pedagógus Nap alkalmából a Szenátus javaslata alapján

Dr. Fonyó Attila

Professor Emeritus

Eötvös József-díj

kitüntetésben részesült.

Sok kicsi sokra megy!

Letelt az egy év, amióta a Budapest Marriott Hotel vendégei személyenként 1 euróval kezdték támogatni a Semmelweis Egyetem I. sz. Gyermekgyógyászati Klinikáján működő Trautsch András Olivér Alapítványt. E program keretében tavaly május óta **2 875 000 Ft** gyűlt össze. Az elmúlt években az alapítványhoz csatlakozó magánszemélyek és cégek segítségével sikerült a klinika szinte minden osztályán megteremteni azokat a feltételeket, melyek eredményeként a gyermekek gyógyulási esélyei ma már nem maradnak el a hazánknál gazdagabb országok eredményei mögött. Az alapítvány a haematológiai betegségben szenvedő, a sebészeti beavatkozást és az ezt követő intenzív betegellátást igénylő gyermekek ápolási körülményeinek javításáért dolgozik.

A biztonság felértékelődött

Ünnepség keretében adtuk át június 4-én a Nagyváradi téri Elméleti Tömb felújításával összefüggésben megvalósult biztonságtechnikai beruházás-sorozat első ütemét. Ez a munka nem olyan látványos, nincs annyira szem előtt, mint például volt a NET bővítése, összege sem túl nagy, viszont annál nagyobb az érték, amit teremtett: az épületet használó hallgatók és dolgozók biztonságának védelmét szolgálja. Emiatt fontos, hogy a nyilvánosság elé tárjuk az e téren elért eredményeket. Nem lehet olyan szűkös az egyetem költségvetése, hogy ne áldozzunk a biztonság növelésére, ezért folytatni kívánjuk a most megkezdett beruházást.

Az újság korábbi lapszámaiban már beszámoltunk a Nagyváradi téri Elméleti Tömb rekonstrukciójának ütemezéséről, a már megvalósult eredményekről. Most az épületben tartózkodó személyek biztonságának növelése érdekében az első és legfontosabb lépés egy esetleges tűz korai jelzése, és a jelzést azonnal követő automatizált oltás indulása. Ezt a tűzvédelmi projektet valósította meg a Biztonságtechnikai Igazgatóság az illetékes tűzoltósággal egyeztetve.

Mi történt eddig?

Az elmúlt év őszén kezdődött és mostanra valósult meg a négy legfontosabb tűzvédelmi beruházás. A most zárult első ütemben a dolgozók, hallgatók élet- és vagyonvédelme, valamint az épület tűzvédelmi szempontjából a négy legfontosabb területként meghatározott feladatot végezték el a biztonságtechnikai szakemberek: az automatikus tűzjelző rendszer kiépítését, az épület tűzszakaszolását, hogy megállítható legyen az esetleges tűz továbbterjedése az épületben. Szintén a legfontosabb teendők közé sorolták az épület acéltartóinak lángmentesítését, hogy egy esetleges tűz során ezek a tartóelemek ne ro-

kadjanak össze, amíg az emberek el nem hagyják az épületet. Negyedik legfontosabb elem a tűzvédelmi teendők között az épület gázellátását megszüntető gyorszelep kialakítása és automatikus vezérlésének kialakítása.

Legkorszerűbb tűzjelzés

A tűzjelző rendszer kivitelezési munkáira a Pentolt Kft. kapott megbízást közbeszerzési eljárás során. A cég 2006-ban HEFOP pályázat keretében a Diákcentrumba és az I. emeleti zsi-bongóba már telepített hasonló rendszert. A

mostani beruházás első ütemében a folyosók, a menekülő- és közlekedő útvonalak védelme történt meg, valamint telepítésre került a kibővített, új tűzjelző központ a portán. A közbeszerzési kiírásban szempont volt, hogy a jelenleg elérhető legmodernebb eszközöket használják a kivitelezés során. Így a pontszerű érzékelők és kézi jelzések mellett aspirációs érzékelőt is beépítettek a jelzőrendszerbe. Az aspirációs érzékelő a jelenleg ismert legmodernebb, mintavételezés elvén működő tűzjelző eszköz. Ezenfelül, a kivitelező hangosító rendszert is telepített a toronyépületbe, amely veszély esetén magyar, angol és német nyelven tesz lehetővé tájékoztatást, ugyanakkor a napi üzemmenetet is segíti.

Lángmentesítési feladatok

A toronyépület tűzszakaszolását, valamint az acéltartószerkezetek lángmentesítését a Dunamenti Tűzvédelem Zrt. végezte. A toronyépület meghatározott emeletén korszerű műszaki megoldásokkal újabb tűzszakasz-határt alakítottak ki, ami az épületkomplexumot egymástól hermetikusan elzárt részekre bontja, így akadályozva meg az esetleges tűz tovaerjedését.

A pincében található acéltartószerkezetek Polypack tűzvédő festékbevonattal látták el, aminek következtében a teherhordó acélszerkezetek tűzállósági határértékét növelték. A vezetékes gáz fogadó- és mérő helyiségébe pedig vezérelt gázzelep került beépítésre. Így esetleges tűz alkalmával a tűzjelző központ automatikusan elzárja a gázcsapot, és a vezetékes gázszolgáltatás automatikusan leáll, megszüntetve a robbanásveszélyt.

Tűzvédelmi tudnivalók

A NET tűzvédelmi projekt első periódusának megvalósulásával az immár megújult tűzvédelmi tudnivalókat, a tűzriasztás megváltozott körülményeit valamennyi munkatárssal ismertettük tűzvédelmi oktatáson, és tűzriadó gyakorlat alkalmával.

A biztonság napjainkban világszerte felértékelődött. Az egyetem vezetőinek is eltökélt szándéka, hogy – a szűkös anyagi viszonyok ellenére is – mindig áldozni fog a hallgatók, a betegek és a dolgozók védelme érdekében, biztosítva számukra a ma elérhető legkorszerűbb biztonságtechnikát.

A NET biztonságtechnikai projektjének később megvalósuló elemeiről, az eddigiekhöz hasonlóan, tájékoztatni fogjuk az egyetem polgárait.

Dr. Ivády Vilmos

■ **Dr. Szombath Dezső**, a NET Igazgató Tanács titkára, **Kapelnerné Szőnyey Éva** beruházási és vagyongazdálkodási igazgató, **dr. Ivády Vilmos** gazdasági főigazgató, **dr. Major László** biztonságtechnikai igazgató, **Mátyás Iván**, a PENTOLT Kft. ügyvezető igazgatója, **Rajna Imre**, a NET GI biztonságtechnikai és tűzvédelmi vezetője és **Kís Róbert**, a NET mb. gazdasági és üzemeltetési igazgatója

Fotó: Tóthai Kata

Innovációs partnerségi program

A Semmelweis Egyetem, a Semmelweis Innováció Kft. (SI) és a Gothenburg International Bioscience Business School (GIBBS) képviselői május 27-én együttműködési megállapodást írtak alá közös szervezésű Élettudományi Üzleti Iskola létrehozásáról. A GIBBS üzleti iskola egyedülálló a tekintetben, hogy a diákok valós, működő vállalkozásokat hoznak létre, amelyekkel új munkahelyeket teremtenek és tőkéket vonnak be úgy, hogy a vállalkozások 90%-a a régióban megtartja telephelyét. A GIBBS és az SI jelenleg projektek üzletfejlesztésében működik együtt az SI Trimarán Üzletfejlesztési Programja keretében. Az együttműködés fejleményeiről későbbi lapszámunkban beszámolunk.

Dr. Lacza Zsombor

A képen **Tulassay Tivadar** rektor és **Boo Edgar**, a GIBBS igazgatója

Fotó: D. Kiss Balázs

A Kardiológia Napja

A Kardiológiai Központ immár második alkalommal rendezte meg nagy sikerrel a Kardiológia Napját. A nyílt napon, melynek célja a legújabb kardiológiai vizsgálómódszerek és terápiás megoldások bemutatása, valamint alkalmazási lehetőségeik ismertetése volt, minden érdeklődőt szeretettel láttunk.

Az előadások és a haemodinamikai laboratóriumból bemutatott élő közvetítés mellett a résztvevők, érdeklődési körüknek megfelelően, betegközeli gyakorlatokon tekinthettek be az EKG, az echocardiographia, a cardio-pulmonalis resuscitatio (CPR), illetve a CT és az MR diagnosztika rejtelmeibe, továbbá a hemodinamikai, valamint az elektrofiziológiai laboratóriumban zajló munkába. A Kardiológia Napja keretében CPR versenyt is rendeztünk, s ezúton gratulálunk a győzteseknek:

■ CPR oktatás a Kardiológia Napján

A CPR verseny díjazottjai (magyar évfolyam):

- I. **Magyar Attila**
- II. **Antal Péter**
- III. **Martos Tímea**

A CPR verseny díjazottjai (német évfolyam):

- I. **Meryem Babacan**
- II. **Thomas Hecking**
- III. **Andreas Hiltmann**

Kardiológia Verseny

A Kardiológiai Központ – Kardiológiai Tanszék a közelmúltban Kardiológia Versenyt rendezett elsősorban IV. éves, kardiológiát ebben a szemeszterben hallgató, illetve kardiológiából már korábban vizsgázott IV., V., illetve VI. éves diákok

Védőnők Napja

Június 13-án tartották a rendezvényt, amelynek ünnepi előadását dr. **Falus Ferenc** országos tiszti főorvos tartotta. Előadások hangzottak el a védőnői munka napjainkban aktuális területeiről. A nagy sikerű rendezvényt, aminek egyik védőnője dr. **Tulassay Tivadár** rektor volt, egy angyalföldi általános iskola tanulóinak Palotás táncával kezdték. A záró akkord pedig **Berki Sándoré** és zenekaráé volt.

számára. A verseny gyakorlati szemléletű, konkrét esetekkel kapcsolatos ismeretekre, tennivalókra kérdezett rá tesztkérdések formájában.

A Kardiológiai Tanszék dolgozói nevében ezúton gratulálunk a verseny helyezettjeinek:

- I. **Végh Eszter Mária**
- II. **Magyar Attila**
- III. **Gyimesi Boróka és Jenei Zsigmond Máté**

Többféle könyvjutalom és jeles rész-vizsgajegy mellett nyereségük 1 éves előfizetés az Orvosképzés című folyóiratra, az első helyezett díja továbbá egy Littmann fonendoszkóp.

■ Ultrahang a gyakorlatban

Jeles rész-vizsgajegyet kaptak a német évfolyamból:

- I. **Karim El-Amrani**
- II. **Sebastian Weikert**
- III. **Andreas Hiltmann**

A jövő évben megrendezésre kerülő hasonló rendezvényeinkre is szeretettel várunk minden érdeklődőt!

Dr. Merkely Béla
Kardiológiai Tanszék

Világszínvonalú diagnosztikai rendszer a gyermekellátásban

Az I. sz. Gyermekgyógyászati Klinika 33,2 millió forint értékű műszeradományt kapott a Gyermekrák Alapítványtól. Az Olympus Endoszkópos Toronyrendszer segítségével évente mintegy 250-300 gyomor- és béltraktus betegségekben szenvedő gyermeket vizsgálhatnak ezentúl – mondta az átadási ünnepségen prof. dr. **Arató András** igazgatóhelyettes.

A diagnosztikus eszköz, valamint a hozzátartozó felső és alsó endoszkópos lehetőségek a nyelőcső, a gyomor, a nyombél és a vastagbél megbízható vizsgálatát. Az endoszkóppal nyert képek a számítógépes rendszer segítségével könnyen tárolhatók. A műszer kiegészítő része egy mosóeszköz, amely az alkatrészek gyors sterilizációját segíti elő – részletezte Arató tanár úr. Az endoszkópos vizsgálatok finom kidolgozásának köszönhetően a gép újszülöttek vizsgálatára is alkalmas. A betegségek súlyosbodásának elkerülésében kiemelkedőnek számít az új eszköz, amennyiben lehetővé teszi a daganatos betegeknél gyakran kialakuló, gyomor-, bélsatornát érintő, vérzéssel járó szövődmények és az elváltozások jó- vagy rosszindulatú jellegének könnyebb megállapítását. Az endoszkópos vizsgálatokra is, melyek során speciális megvilágítási technikát alkalmazva szinte szövettani szinten vizsgálható a gyomor- és bélnyálkahártya felszíne.

Az új képalkotó eszköz lehetőséget ad a primer gasztroenterológiai daganatok korai felis-

■ Balogh István és Arató András

merésére. A gyermekklinika igazgató-helyettese kiemelte a műszer tumorprevencióban betöltött szerepét is, hiszen a gyulladáshoz kapcsolódó bélbetegségekben szenvedő gyermekek rendszeres endoszkópos vizsgálatával időben észlelni lehet a daganatos elfajulás legkorábbi jeleit is. Az endoszkópos rendszer ugyancsak használható a bélrendszer polippal járó kórképeinek megítélésében.

Az adományozó kiemelten közhasznú szervezet elnöke, **Balogh István** arról tájékoztatta az átadási ünnepség résztvevőit, hogy az Olympus toronyrendszer ára a személyi jövedelemadó egy százalékából befolyt összegből gyűlt össze. Hangsúlyozta, hogy a daganatos gyermekek gyógyulási aránya nem éri el az Európai Unió átlagát, mert az orvosi tudás nem mindig elég a rákos gyermek meggyógyításához. Szerinte ezen a területen Magyarország kizárólag civil összefogással lesz képes felzárkózni a nyugati betegellátási színvonalhoz.

Radnai Anna

Emberi erőforrás krízis az egészségügyben Egy ápolói fórum ürügyén

Május 15-én az Ápolók Napja előestéjén tartották a Semmelweis Egyetemen a „Fórum az Ápolásról” rendezvényt. Az egészségügyi reformörület és a napi fenntarthatósági problémák miatt magasra emelkedett hírfogyasztói ingerküszöböt egy ilyen rendezvény vagy az erről szóló félperces hírek nehezen török át, a fórumnak mégis különleges szerepe volt. Miért van ez?

1 A fórum nem hivatalos rendezvény volt, azt egy klinikai osztályvezető főnővér kezdeményezte, de kezdeményezése több száz ápolót és több tucat ágazati vezetőt mozgató meg, akik az ország minden részéből érkezve, egy munkanapon az esti órákig együtt maradvák, akik hitet amellett, hogy végigküzdi harcukat, ami az ápolás társadalmi helyzetének jobbításáról szól.

2 A fórum összefoglalta az ápolás átfogó problémáit, amelyek ugyan eddig is nyilvánvalóak és égetőek voltak, számos fórum és tanulmány is foglalkozott velük, valódi beavatkozás azonban ennek ellenére mégsem történt.

Összefoglalva elmondható, hogy az ápolók létszámának csökkenése, az ápolásügy és az ápolói kar gondjainak rendszerszintű és teljes elhanyagolása miatt olyan helyzet állt elő amelyben:

- sérül az ellátás biztonsága, a betegek gyógyulási esélye;

- súlyosan sérül az ellátás minősége;

- a túlterheltség az elkötelezett, és a pályát vagy az országot elhagyni nem kívánó ápolók teljes kiégetésével fenyeget;

- a túlterheltség fenyegeti az ápolók és az egészségügyi dolgozók egészségét és fizikális jólétét;

- rövid- és középtávon az ország demográfiai helyzete az ápolói munka iránti igények további növekedésével, míg az egészségügyi dolgozók demográfiai helyzete az egészségügyi dolgozók teljesítményének további csökkenésé-

vel jár. Ennek társadalmi következményei beláthatatlanok;

- a túlterheltség, a negatív motivációs környezet, az anyagi és társadalmi megbecsülés teljes hiánya, a külföldi munkavállalás anyagi vonzása és végtelen lehetősége a szakma további, akár teljes elnéptelenedésével fenyeget, amit a jóformán nullával egyenlő ágazati iskolai jelentkező adatok egyértelműen bizonyítanak. Az utánpótlás mára elapadt!

3 A problémák és ezek következményei tehát ismertek, nem a problémák „karaoke” szerű ismételtetése, hanem azonnali válságkezelés szükséges. A május 15-i Fórum az Ápolásról, ennek kimondása miatt is, mérföldkő volt.

4 A válságkezelés és a válságkezeléshez szükséges erőforrások mérete, a társadalmi prioritások átrendezése azonban komoly következményekkel járhat, és társadalmi egyeztetést igényel. Ennek alapfeltételeit meg kell teremteni:

- a mindenkori egészségügyi kormányzatnak (a múlttól eltérően) megfelelő helyen kell kezelnie az ápolás kérdéseit, és az adminisztráción belül megfelelő reprezentációt kell biztosítani az ápolásügynek. Erre a fórumhoz intézett üzenetében a jelenlegi miniszter ígéretet tett. A személyes elkötelezettségen túl a válságkezelés megvalósítása következetes kormányzati cselekvést (beleértve a fiskális politikával való egyeztetéseket), sőt kormányzati ciklusokon túlmutató stratégiát igényel;

- az ápolási hivatást gyakorlóknak és reprezentánsaiknak is egységesen, szervezeten kell fellépniük érdekeik és az ápolásügy képviselőiben. Az ápolói, szakdolgozói kar problémáinak kezelése szerves egységben kell, hogy történjen az általános egészségügyi emberi erőforrás krízis megoldásával.

- meg kell teremteni a szakmai és társadalmi egyeztetés intézményét. Az egyeztetés hivatalos fóruma nélkül a gyors és hatékony beavatkozás reménytelen;

5 A fórum a válságkezeléshez számos témát is megjelölt, amelyek közül több akár intézményi, osztályos szinten is fejleszthető, de az országos szintű válságkezelés alaptételeit is jelenti. Ezek:

- az ápolói, szakdolgozói képzési rendszer azonnali felülvizsgálatra szorul, a képzési formákat vonzóvá kell tenni;

- a képzés vonzóvá tételét ösztöndíj-programokkal kell támogatni, amelyekhez mozgósítani kell az egészségügy fejlesztésére rendelkezésre álló uniós források érezhető részét. A probléma mérete miatt, ha szükséges, átcsoportosítást kell végezni, kevésbé fontos programok terhére;

- fel kell tárnai az ápolás, a krónikus ellátás fenntarthatóságát biztosító forrásteremtési lehetőségeket;

- a társadalmi prioritások átrendezésével is biztosítani kell a szükséges anyagi ösztönzőket. Nem az uniós szinten alacsonynak mondható egészségügyi kiadások felelősek a költségvetés egyensúlyának felborulásáért! Ennek ellenére az egészségügyi dolgozók aránytalanul nagy részt vállaltak a konszolidáció anyagi és lelki terheiből;

- orvos és ápoló egy hajóban utazik, egyik a másik nélkül tehetetlen. Fejleszteni kell az orvosi és ápolói kar csapatmunkáját, az együttműködés kultúráját (ez vonatkozik valamennyi egészségügyben érintett szakma együttműködésének fejlesztésére is);

- felül kell vizsgálni az ápolási rendszert, a szakmai rendszer-szervezés elveit;

- az ápolók foglalkoztatási formái szintén felülvizsgálatra szorulnak. Vonzó, részidős, csoportos munkakör-megosztást lehetővé tevő foglalkoztatási formák kialakítására van szükség;

- az ápolói hivatást gyakorlók életstratégiájának kialakítását és az életstratégia alakítását céltartan kell támogatni, akár uniós programok indításával;

- az ápolás rövid távon fokozódó problémái miatt szükséges a hozzátartozók és az önkéntesek szervezett mozgósítása, szervezett és céltudatos képzése, az ápolói karral való szervezett együttműködésének fejlesztése;

- komoly lehetőséget jelent a csökkent munkaképességű, és az egészségügyet helyzettüknél fogva belülről jól ismerő honfitársaink egészségügyi munkavállalási lehetőségeinek felkérpezése és megteremtése;

- az anyagi ösztönzők mellett számos lehetőség adódik az egészségügyi dolgozók támogatására:

- többműszakos munka mellett a családokat támogató társadalmi intézmények (bölcsőde, óvoda, közoktatás) sorsának alakításában különös súllyal kell figyelembe venni az egészségügyi dolgozók szükségleteit;

- nővérszallók fejlesztésével, a méltányos életkörülmények biztosításával sokat lehet javítani a megbecsültség érzésén;

- az ápolói szakma elnéptelenedése miatt a jelenlegi méretű ellátórendszer fenntarthatósága kétséges. Elkerülhetetlennek látszik az emberei erőforrások koncentrációja, ami következményesen intézmények, intézményi részleg megszüntetését jelentheti. A válságkezelésnek fel kell készülnie a súlyos konfliktusokkal járó problémák gondozására is;

- az egészségügyi emberi erőforrásokkal stratégiaiul kell gazdálkodni, a kapacitásredukció során elbocsátott ápolók szakmába való visszatérését ösztönözni kell;

- céltudatos és kreatív tájékoztatási-meggyőzősi munkát kell indítani a bulvármédia egészségügyi dolgozók megbecsülését érintő negatív hatásainak ellensúlyozására.

6 Az emberi erőforrás krízis kutatásával foglalkozó szakértők vállalták, hogy a májusi fórum kezdeményezését felkarolják, és a Semmelweis Egyetem Egészségügyi Menedzserképző Központ szervezésében, az országos szakmai szervezetek támogatásával hamarosan rendezendő Egészségügyi Emberi Erőforrás Fórum keretében folytatják a megkezdett munkát. E rendezvényről is olvashatnak beszámolót az újság csak webes cikkei között.

Csetneki Julianna

Ápolásvezetési és Szakdolgozói Oktatási Iroda vezetője, egyetemi vezető főnővér

Dr. Szócska Miklós

igazgató

Semmelweis Egyetem

Egészségügyi Menedzserképző Központ

Amerikai szakemberek Budapesten

Az Amerikai Magyar Orvosszövetség (HMAA) magyar származású orvosok és kutatók szervezete a floridai Sarasotában tartja éves találkozóit, ahova a világ minden részéről érkeznek magyar orvosok és diákok (információ: www.amosz.extra.hu/sarasota.html).

A HMAA hatodéves orvostanhallgatók részére szervez 3 hónapos cseregyakorlatot az Egyesült Államokbeli Buffalóba. A HMAA Magyarországi Tagozatába a belépés hallgatóknak ingyenes. Augusztus 22-23-án Budapesten multidiszciplináris konferenciát rendezünk Dohányzás – nehéz leszokni? címmel. Diszelőadók: dr. **Michael Cummings**, dr. **Jeffrey Fong**, dr. **Kristie Foley**, az amerikai dohányzásellenes kampány kiemelkedő alakjai, a HMAA tagjai, valamint a téma magyarországi szakemberei.

Jelentkezési lap letölthető a

www.amosz.extra.hu honlapról.

Tárnoki Ádám és **Tárnoki Dávid**
(hmaaamosz@gmail.com)

Két egyetemtörténeti csemege egy napon

Már a Baráti Kör meghívójából tudni lehetett – az előadások címét olvasva –, hogy érdemes lesz elmenni a NET Diszpholyába május utolsó szerdáján. Így is volt.

Az első előadó, prof. dr. **Hüttl Kálmán** (Ér- és Szívsebészeti Klinika) egyetemünk névadójának, **Semmelweis Ignác**nak ükunokája előadásában családját mutatta be, előrebocsátván: erről nyilvánosan, főleg hallgatóság előtt még soha nem beszélt. Különleges élmény volt a leszármazottak családfájáról készült diafotó, a feltüntetett nevek többsége mellé fénykép is került, ami megkönnyítette az eligazodást. (Érdekesség, hogy vannak a családban ismétlődő, újra és újra használatba kerülő keresztnévek). Semmelweis Ignácnak öt lánya közül egynek (Antóniának) születtek gyermekei. Ahogy az előadásból kiderült, a család erőssége volt, amikor iker-unokái világharozatalakor meghalt édesanyjuk, ő nevelte fel, iskoláztatta, terelte hivatásuk felé a két gyereket. A család több személyes használati tárgyát, a híres ős könyveinek eredeti kiadását őrzi Hüttl professzor, mert ahogy mondta: „a magát mindig magyarnak tartó úkapám szellemi öröksége mindannyiunké”.

■ **Hüttl Kálmán, Gecsenyi Lajos, a Magyar Országos Levéltár főigazgatója és Monos Emil**

Az összejövetel másik előadóját, prof. dr. **Gecsenyi Lajost**, a Magyar Országos Levéltár főigazgatóját prof. dr. **Monos Emil**, a Baráti Kör elnöke mutatta be a hallgatóságnak. Előadásának címe: „Az egyetemtörténet forrásai az Országos Levéltárban” volt. A vetített képek sora a Levéltár várbeli gyönyörű épületének bemutatásával kezdődött. Jóllehet a Budai Helytartótanács már 1723-ban elhatározta felépítését, csak 1756-ban tudták használatba venni. Még így is megelőztünk több, jólétben és békében élő, a török által fel nem dúlt európai államot. Az épület két hatalmas tűzvész pusztítását szenvedte el, az elsőt 1944 végén, a főváros ostromakor, a másodikat pedig 1956-ban. Nemcsak az anyagi kár volt jelentős, hanem az eszmei is, 9 ezer folyóméternyi (!) pótolhatatlan anyag semmisült meg a lángokban. Hála a sorsnak, azért maradt a becses értékekből. Csak középkori oklevelekből van több mint 100 darab. A Levéltár birtokában van az egyetem **Pázmány Péter** által kiadott alapítólevele, **Mária Terézia** híres címerjegyzéke (uralkodása alatt kaptak az egyetemek, a középiskolák, a városok, sőt a községek is címet), de megmaradtak az önálló orvoskar létrejöttével (Budapesti Orvostudományi Egyetem, 1935) kapcsolatos iratok, névjegyzéke is.

Kondor Endre

Megújult klinikakert

A Pszichiátriai és Pszichoterápiás, valamint a Neurológiai Klinika kertjének parkosítása dr. **Simon Lajos** egyetemi docens és az EGIS Nyrt. szervezésében, április 19-én kezdődött, s két hétvégén tartott a dolgozók és családtagjaik részvételével. A kertfejlesztési projektet **Baranyai László** kertészmérnök készítette, aki az EGIS Gyógyszergyár 28 hektáros parkját modellszerűen működteti már 20 éve.

A Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika 100 éves fennállásának megünneplésére készülve, a voltaire-i „műveljük kertjeinket!” munkálkodásra hívó szállóige ezúttal konkrét kert- és közösségfejlesztésben nyilvánult meg. A tereprendezésből és a kerti munkálatokból dr. **Berezki Dániel**, a Neurológiai és dr. **Bitter István**, a Pszichiátriai Klinika tanszékvezető egyetemi tanárai is kivették részüket, munkatársaikkal együtt.

Az első hétvége esztétikai fénypontját az egyetem kertészeteiből származó mamut fenyőcsemete elültetése jelentette. A második hétvégén, április 26-27-én pedig főleg a Pszichiátriai Klinika munkatársai és az EGIS Gyógyszergyár 60-70 dolgozójának önkéntes csapata több száz dísznövényt ültetett el. Egyetemünk kertészete és az EGIS arborétuma jóvoltából **Csáth Géza** zsenge tölgyfájának környezetében cserjék és évelő növények százai, valamint 30 babérfa ékesíti az újjászületett kertet. A fűvesítéssel, virág- és cserjeültetéssel, a pihenőhelyek kialakításával

Fotó: dr. Polgár Patrícia

■ **Folyovich András, Simon Lajos, Bitter István, Erdős Józsefné takarító, Baranyai László kertészmérnök az EGIS-től, Bozsik György és Varnyú Mária**

esztétikus szabadtér jött létre, így már terápiás csoportok vezetésére és művészetterápiás foglalkozásokra is lehetőség nyílik. A kert hosszú távú ápolását a két klinika közösen fogja végezni a kertészet szakmai segítségével, bevonva ebbe a munkaterápiában résztvevő betegeket is.

Kiss Hajnal

Informatikai fejlesztések

Korszerű számítógépek az egyetemen

Már 3 év telt el azóta, hogy a Stratégiai Működésfejlesztési és Igazgatásszervezési Főigazgatóság (SMIF) koordinálásával az egyetem nagyobb mennyiségű számítógép beszerzéséről gondoskodott a Medsol, SAP és labor rendszerek hatékonyabb használata érdekében. Az egyetem most újabb kedvező árú számítógépek vásárlási lehetőségével és hozzájárulással segíti a klinikák és intézetek számítástechnikai munkavégzését.

Az 500 db számítógép szállítására meghirdetett versenyben a NEC típusú gépeket szállító Szinvanet Kft. adta a legelőnyösebb ajánlatot, aki közvetlenül a japán gyárral tárgyalta a kedvezőbb ár elérése érdekében, melynek köszönhetően 30%-os árcsökkenést sikerült elérni, továbbá a számítógépekre a megszokott 3 év helyett 5 év garanciát biztosított a gyártó. A szállító cég 36 havi részletfizetési lehetőséget is felkínált és vállalta, hogy a kedvező árú beszállítást kedvező áron további két hónapig az egyetem részére fenntartja.

A gépek különlegessége, hogy korszerű BTX technológiát alkalmaz, mely rendkívül csendes működést tesz lehetővé, mely eddig a magas ár miatt, csak a legmagasabb árkategóriájú számítógépekre volt jellemző.

A számítógépek folyamatosan érkeznek be az Informatikai igazgatóságra, ahol a szakemberek a szoftvertelepítés után a megrendelőik részére kiszállítják azokat.

A felmerült igényekre tekintettel a későbbiekben a főigazgatóság lehetőséget kíván biztosítani az egye-

tem részére nyomtatókra és hordozható számítógépre vonatkozó kedvezményes központi beszerzésben is.

Pannon mobiltelefon kedvezmények

Az SMIF Informatikai Igazgatóság Távközlési Osztályának tájékoztatása szerint a Pannon GSM flottában működő bővített és dolgozó csomagok 2008. június 9-től 2008. december 31-ig a Pannon hálózatán belülre, a hangpostára és a kék számokra irányuló hívásokat minden megkezdett beszélgetés 6. perctől ingyenesen vehetik igénybe. Tehát az említett hívásirányokba kezdeményezett beszélgetéseknek csak az első 5 perce térítésköteles.

Ez az időszakos kedvezmény 2009. január elsejétől automatikusan megszűnik. További kérdések esetén Kunszabó Gergely távközlési osztályvezető elérhető az 1300-as melléken, vagy a gergoe@ik.usn.hu címen.

Javult a Hőgyes Tömb mobil lefedettsége

A SMIF Informatikai Igazgatóság Távközlési Osztályának tájékoztatása szerint – a Pannon GSM-mel történt előzetes egyeztetések alapján – a Hőgyes Endre utcai Gyógyszerészeti Tömb rádiófrekvenciás lefedettségét a Ráday utcában működő bázisállomás módosításával a közelmúltban megerősítette a szolgáltató. Ennek köszönhetően az egyetemi flottában működő mobiltelefonok immáron a Hőgyes Tömb épületein belül is nagy biztonsággal elérhetőek.

Dr. Tóth Barnabás informatikai igazgató

Egyéves évforduló

A Fogorvostudományi Oktatási Centrum egyéves születésnapjára június 13-án rendezték. Az eseményt dr. **Tulassay Tivadar** rektor nyitotta meg, majd dr. **Gera István** FOK dékán mondott köszöntő beszédet. A kar klinikai és részlegei bemutatkoztak, majd beiktatták az Igazgató Tanács soros elnökét, emléklapokat és szobrot adtak át. Újságunk szeptemberi lapszámában beszámoló olvashatnak majd a rendezvényről.

Korlenyomat 2008

A medicina legkorszerűbb fegyverei a 21. században a képkalkotó eljárások. Csak rövidítve írom, hiszen jól ismertek, a CT, az MRI – nem beszélve az fMRI-ről – a PET etc. Az általuk kapott képek felfedik testünk belső titkait és a diagnosztika megbízható eszközei. De nemcsak az orvostudomány, a társadalomtudomány is él a képkalkotó eljárások ezen lehetőségeivel és, hogy objektív képet nyerjen egy-egy égető kérdésben, átfogó átvilágítást végez egy közösség keretein belül. Jelentős különbség előbbivel ellentétben azonban az, hogy nincsen szükség költséges infrastruktúrára, kizárólag a szubjektív adatok hiteles összegyűjtése adja a kívánt korrajzot.

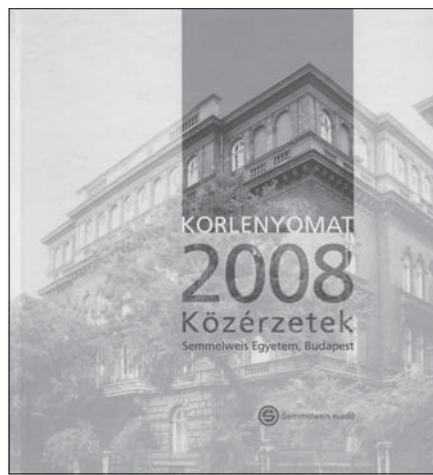
Ilyen társadalmi „MRI” készült most, 2008-ban egyetemünkön a „közézet” fogalom tárgyköréből. **Tulassay Tivadar** rektor kezdeményezésére egyetemünk Marketing és Kommunikációs Igazgatósága és a Semmelweis Kiadó közösen jelentetett meg „Korlenyomat 2008” címmel egy kítúnó kiállítású könyvet, mely 82 intézetvezető aktuális közérzetéről ad vallomást. A könyvhöz **Sótonyi Péter** rector emeritus írt előszót.

Az előzményekhez tartozik, hogy többek között már 1896-ban (**Hógyes Endre**), 1935-ben (**Grósz Emil**) készültek egyetemünk karai-

nak életéről, tanáiról történeti és személyi helyzetjelentések, de ezek inkább növelik jelen korlenyomat jelentőségét, mert módot adnak a múlttal való összevetésre is.

Az első lépés tehát megtörtént. Az olvasó a Semmelweis Egyetem 82 intézetvezetőjének szubjektív vallomását, közéletjelentését tarja kezében, kiegészítve nevezettek rövid önéletrajzi adataival, 2008-ban készült arcképükkel és aláírásokkal.

A könyv gondos átolvasása meggyőz arról, hogy a közézet, mint fogalom rendkívül komplex, melyet ki-ki személyiségétől füg-

zetesen, hogy néhány szakember ezen egyedi közéletképét tanulmányozva, integrálva tárja elének az egyetemnek mint közösségnek jelenlegi közéletképét.

Külön érték és élmény, különösen a grafológia iránt érdeklődőknek, az intézetvezetők eredeti aláírásainak – mely minden egyes vallomás végén megtalálható – elemezhetősége. Egy ilyen aláírás-gyűjtemény egyetemünk 2008. évi vezetőitől nagy érték lesz az utókor személyiségkutatói számára.

gően az egyénre, intézetre, az egyetem egészére, a mai magyar társadalomra értelmez. Alulírott szerint éppen ez a különböző megközelítés, a válaszok sokszínűsége adja a következő feladatot, neve-

A könyvet úgyis, mint gondolatgyűjteményt ajánlom mindazoknak, akik a Semmelweis Egyetem jelene és jövője iránt elkötelezett felelősséget éreznek.

Dr. Donáth Tibor

Tudománytól Üzletig

– mérföldkő a Semmelweis Innovations Trimarán Programjában

■ **A Trimarán Üzletfejlesztési Program csapata:**
Nagy Bandor tanácsadó, Lacza Zsombor ügyvezető igazgató,
Húvös Ágnes projektmenedzser, Illés Tímea irodavezető és
Fejér Péter tanácsadó

Márciusban indult újtára 12 innovációs projekt a Trimarán Üzletfejlesztési Programban, ebből több projekt a Semmelweis Egyetem támogatásával vesz részt. A projektek most érkeznek az Üzleti Modell fejlesztési fázis végére, azaz kialakult üzleti tervvel, arculati és marketingtervekkel folytatják a találmány hasznosítását. A projektgazdák a közeljövőben bemutatkoznak a szélesebb közönségnek is technológiájuk, csapatuk és hasznosítási lehetőségeik ismertetésével. A rendezvényen a kutatók, menedzserek, szakmai partnerek, a sajtó

képviselői és a potenciális befektetők megismerkedhetnek az eddigi eredményekkel és a Trimarán Programban igénybe vehető további lehetőségekkel. Minden érdeklődőt szeretettel várunk, viszont a férőhelyek száma korlátozott, így az előzetes regisztráció feltétlenül szükséges.

A zárórendezvény időpontja: **június 30.** 16:00-19:30, helyszín: Egészségügyi Menedzserképző Központ, regisztráció: Semmelweis Innovations, **Húvös Ágnes** Trimarán Program projektmenedzser, e-mail: **huvos.agnes@semmelweisinnovations.com**

MEDICOMM
Nyelviskola

Angolul a rendelőben!
Orvosi angol szaknyelvi tanfolyamok!

Hogyan kérdezzük ki a betegeket?
 Miképp konzultáljunk kollégáinkkal?
 Mindezt elsajátíthatja a Medicomm Nyelviskolában!

Orvosi angol intenzív szaknyelvi tanfolyam:
 Július 14-18. (25 óra, 5 tanóra/nap)

Fogorvosi angol intenzív szaknyelvi tanfolyam:
 Június 23-27. és Július 21-25. (25 óra, 5 tanóra/nap)

Hétvégi IELTS vizsgára felkészítő tanfolyam:
Június 21-től és Július 26-től.
 (30 óra, szombatonként 6 tanóra)

Intenzív IELTS vizsga előkészítő tanfolyam:
Július 28 - augusztus 1. (25 óra, 5 tanóra/nap)

Hétvégi orvosi angol szaknyelvi tanfolyam:
Június 21-től (25 órás, szombatonként 5 tanóra, 5 alkalommal)

Profex nyelvvizsga előkészítő tanfolyamok nyáron!

Magyar és orvosi magyar nyelv oktatás külföldieknek!

Magánórák is lehetségesek a nyári időszakban!

Érdeklődni: 06 30 270 7316 www.medicomm.hu

■ Duhaj Szilvia

Dr. **Duhaj Szilvia**, a FOK I. éves rezidense, „Kiváló tudományos diákkörös” kitüntetését kapott, amelyet a februári egyetemi TDK konferencián vett

Továbbfejlődni és gyógyítani

A mindennapokat megélni, betegeket gyógyítani egész életre szóló elhivatottságot jelent. A fiatal kutatónő ars poeticájában ez került az első helyre.

át. A doktornő jelenleg a Konzerváló Fogászati Klinikán ismerkedik a szakmával múlt év szeptembere óta. Harmadév második félévében kezdte a TDK munkát ugyanebben az intézményben, közben az Orálbiológiai Tanszékkel is tartotta a kapcsolatot. Témavezetője dr. **Kerémi Beáta** egyetemi tanársegéd volt a Konzerváló Fogászati Klinikáról. Duhaj Szilvia és TDK-s csoporttársai keringésvizsgálatokat végeztek az orális régióban, lézer Doppler véráramlás-mérőt használva. Vizsgálták továbbá a gingiva keringését fiziológiás és patológiás körülmények között, elemezték a NO szerepét, az indometacin hatását. Legutóbbi igen izgalmas kísérletük egy állatkísérletes modell volt. A BPC157 hatását vizsgálták parodontitisre (Evans-kék módszer, mikro CT vizsgálatok).

– Számomra a legnagyobb példakép dr. **Kerémi Beáta**, a témavezetőm. Nagyon kitartó

és lelkes, precíz, körültekintő, valamint maximális szakmai és emberi segítséget nyújt a hallgatóknak. Rajta kívül – csak néhány nevet említve – dr. **Lohinai Zsolt** és dr. **Vág János** egyetemi adjunktusokat tartom még tudományos példaképeimnek. Az általam végzett kutatómunka inkább az elméleti, mintsem a klinikai terület felé irányult. A rezidensi rendszerbe kerüléshez rendkívül nagy segítség volt az, hogy a klinikán TDK munkát végeztem. Ezen kívül „tudományos szemlélettel” tudok nagyon sok klinikai esetre is tekinteni – mondja a doktornő, aki jelenleg is dr. Kerémi Beátával és csapatával dolgozik, mivel folytatják a keringésvizsgálatokat. Mindig a gyógyítás lesz majd a fő tennivaló az életében, azonban a kutatómunkát sem szeretné elhanyagolni. A jövőben szeretne konzerváló fogászat és fogpótlástan szakvizsgát tenni.

I.M.

Jövőidő

Valós idejű PCR a mindennapok diagnosztikájában címmel rendezett szakmai programot az Orvosi Mikrobiológiai Intézet és a Biomedica Hungária Kft. április 10-én. Az üléselnök dr. **Ludwig Endre** professor (II. sz. Belgyógyászati Klinika Infektológiai Tanszéki Csoport) és dr. **Nagy Károly** professor (Orvosi Mikrobiológiai Intézet) volt. A rendezvény fő témája a mikrobiológiai (MRSA, Streptococcus B, Enterovírus) és hematológia (ABL) területére alkalmazott RT-PCR diagnosztika alkalmazása és epidemiológiai jelentősége volt. Előadók: dr. Ludwig Endre, dr. Sziller István (I. számú Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika), dr. Fekete Sándor (Szent László Kórház), dr. Barcs István (Orvosi Mikrobiológiai Intézet) és dr. Vera Atzorn (Cepheid Europe). Az Orvosi Mikrobiológiai Intézet április 15-én körlevelet bocsátott ki az MRSA szűrővizsgálatokról. E vizsgálatok igénylésének körülményeit megtekinthetők a http://mikrobiologia.sote.hu/downloads/labor/MRSA_korlevel.pdf webhelyen.

Sikeres pályázat – kiemelkedő támogatás

Dr. **Mócsai Attila**, az AOK Élettani Intézetének docense, „Molecular dissection of inflammatory pathways (MOLINFLAM)” című pályázatával öt évre összesen 1 200 000 EUR kutatási támogatást nyert el az Európai Unió 7. kutatási keretprogramján belül létrehozott European Research Counciltől (ERC). Az ERC a legkiemelkedőbb európai kutatók részére pályázati úton nyújtott támogatással segíti a kontinens versenyképességét a nemzetközi tudományos versenyben. Az ERC első, fiatal kutatóknak kiírt pályázatán az Európa bármely egyeteméről és bármely tudományterületről pályázó közel 10 000 jelentkező közül három fordulóban választották ki a 300 nyertes pályázót, köztük dr. Mócsai Attilát.

Ovibemutakozó

■ Gyerkőcök az óvoda udvarán

Óvodánk a VIII. kerület peremén, az Orczy út és az Elnök utca torkolatánál található. A kellemes, háromszintes épület pázsitos kertjében, dús lombú fák alatt találunk otthont a gyerekek szabadidős tevékenységeiknek. Az épület a családok számára könnyen megközelíthető, akár személygépkocsival, akár tömegközlekedéssel.

A három csoportos óvodában a tanévek folyamán komoly pedagógiai munka folyik, óvodánk fő profilja a művészet eszközeivel való nevelés. A nyári időszakban a szabadon választott tevékenységek veszik át a főszerepet a lurkók életében.

Az óvodában folyó pedagógiai munka magas színvonalát jellemzi, hogy nagycsoportosaink Budapest legkeresettebb és legelismertebb iskolába nyerne felvételt. Óvodaválasztásnál a szülő legfontosabb szempontja, hogy biztos legyen benne, jó pedagógusokra bizza gyermekét. Nos, tapasztalataink alapján ezt elmondhatjuk az egyetem óvodájának kiváló pedagógusairól.

Gyermekeink elsődleges biztonsága mellett érzelmi és értelmi fejlődésük is biztosított. Sok mesével, verssel, énekekkel segítik ezt, és arra is figyelmet fordítanak, hogy ünnepeket, előadásokat szervezzenek, ahol gyermekeink megmutatják tudásukat, s átéljük velünk, szülőkkel együtt a sikeres szereplés örömeit.

Szerencsére alkalmasak a körülmények arra, hogy csemetéink testi fejlesztését is biztosítsák: a biztonságosan és barátságosan kialakított udvaron közös labdajátékra, biciklizésre, homokozásra van lehetőségük, már nagyon várjuk a mászóka-rendszert és a hintákat. A közeli Orczy kert adta sportolási lehetőségeket szinte nap mint nap ki tudják használni.

Korcsoportonként kialakított belső játszószobákban ren-

geteg természetes anyagból készült fejlesztő játékot használnak, és a foglalkozásokon szükség szerint logopédus és fejlesztőpedagógus is részt vesz.

Gyermekeink iskolábalépésésegítikazegyénre szabott, rendszeresen végzett, alapos iskolai előkészítő gyakorlatok. Különfoglalkozásokból is van kínálat: torna, úszás, kerámia, melyet külső szakemberektől, művészeketől tanulnak gyermekeink.

Barátságos, családi légkörű óvodával várják a csupa mosoly óvónők és óvodás társak az új belépőket.

A búcsúzó nagycsoportosok szülei

A Semmelweis Egyetem Napköziotthonos Óvodájának címe:

1089 Budapest, Elnök utca 4.

Érdeklődni: **Daróci Sándorné** óvodavezetőnél.
Telefon: 3140-291

Hivatása volt az élete

Orvos sosem szakad el hivatásától, amíg él, addig foglalkoztatja szakmája fejlődése. A 80. születésnapját nemrég ünneplő dr. Hervei Sarolta továbbképzésekre jár ma is. Élete, pályája csaknem három évtizeden át kapcsolódott össze a II. sz. Gyermekgyógyászati Klinikával. Kérésünkre emlékeiből szemezgett.

„Mindig gyermekgyógyász akartam lenni. Kislánykoromban komoly betegség támadott meg, **Petényi Géza** kezelte (ki később 1946-tól 1965-ig állt a II. sz. Gyermekgyógyászati Klinika élén), elmondtam neki, hogy az ő hivatását szeretném választani én is. Megígérte: ha megnövök és elvégzem az orvosegyetemet, majd együtt dolgozhatunk.” – meséli Hervei doktornő. Amikor aztán medikává cseperedett, ismét összetalálkozott egykori gyógyítójával, ki gyermekgyógyászatot oktatott az egyetemen. „Nagyon érdekes, fantasztikusan művelt, kiváló előadó volt, mindenki nagyon becsülte és tisztelte. Megismert engem, és újra megerősítette ígérte: lesz helyem nála a diplomázás után.” Mégsem volt ilyen egyszerű a pályakezdés. „Amikor 1951-ben végeztem, mentem a kinevezésemért a káderbizottsághoz, ahol közölték: magának sem káderlapja, sem állása nincsen. Erre Petényi professzor is utána nézett a dolognak. Borús arccal jött vissza: nem intéztem semmit, mert kirúgtak – mondta lehangoltan. A Kossuth-díjas professzort kirúgták a minisztérium irodájából, mert merészelt egy osztályidegen ügyében – apám gépgyártulajdonos volt korábban – eljárni. Ültem otthon a diplomámmal a kezemben, és sírtam.”

Teljesült álmok

Két heti búslakodás után a doktornő megint bement a káderbizottsághoz, hogy tegyenek már végre valamit, mert dolgozni szeretne. „Akkor megszántak, rendben, mondták, kap központi gyakornoki státuszt, de magának kell keresnie a helyet, ahol hajlandók befogadni. Elmentem az István Kórházba, **Lukács József** professzorhoz – nagyon ismert volt akkoriban, ő írta az első csecsemőgyógyászati tankönyvet –, aki a legnagyobb örömmel alkalmazott. Négy hónap múlva azonban az irodájába hívott: baj van, mert a minisztérium meg akar szüntetni egy központi gyakornoki státuszt, és a kórház pártbizottsága ragaszkodik hozzá, hogy a magáé legyen az. Próbálkozzon a szomszédos László Kórházban, ott nagy fellendülés kezdődik, új, kiváló embert tettek meg igazgatónak. Megkerestem hát **Fercz Pált** – ő is nagyon közismert személyiség volt, mert Budapest ostroma alatt szüleit vesztett gyerekeket mentett, és a Baár-Madas Református Gimnázium pincéjében a svájci vöröskereszt segítségével szükségkórházat rendezett be, ahol szinte csodákat művelt, könyv is íródott erről. A főorvos azzal a feltétellel vállalta a kórházigazgatást, hogy 14 segédorvosi státuszt kap azonnal. Maga lesz az egyik, akit alkalmazok – mondta nekem. Nyomban a gyermekosztályra kerültem, 1955-ben szakvizsgáztam. Orvosi életem egyik legnagyobb élményét jelentette azokban az években, hogy az infúziós kezelés hatására, jelentősen csökkent a bélhurutos csecsemőhalálozás.”

Elérkezett az 1957-es esztendő. Híre ment, hogy a forradalom után a Petényi klinikáról 14-en elhagyták az országot. „Bekopogtattam a profes-

■ Hervei Sarolta

zorhoz: hallom, mi történt. Igen, válaszolt, de maga jön ide, ugye? Akkor már roppant egyszerűen ment a kinevezés. Tanársegéd lettem a csecsemő kardiológiai osztályon, a híres-nevezetes **Fonó Reneé** főorvos mellett. A következő évben megbízták a klinika transfúziós szolgálatának a vezetésével, felügyeltem a vérkonzervek tárolását, kiadását, tartottam a kapcsolatot a Heim Pál Gyermekkorházban működő véradó központtal, előzőleg bejártam oda tanulni a teendőket meg a Péterfy Sándor utcai Kórház hematológiai osztályára is, ahol kiképeztek csontvelő- és vérképvizsgálatra. Szerettem ezt a munkát. 1960-ban a beteg újszülöttek és csecsemők húszágyas osztályának vezetője lettem. Sikerült elérnem, hogy a sárgaság miatt vércserére szoruló apróságokkal ne kelljen átszaladgálni a másik épületben lévő műtőbe, hanem elvégezhesük a beavatkozást helyben. Megteremtettük ehhez a megfelelő feltételeket. Bevezettük a kékfénnyel történő kezelést is, melylyel sok vércserét takaríthattunk meg.”

Legszebb sikerélmény

Idővel adjunktus lett és neonatológus, kandidátusi disszertációját az újszülöttkori icterus szövődményeiről, a vércserét kísérő anyagcsere-változásokról és vérképproblémákról készítette 1981-ben. „E speciális témáról több mint 10 éven át tartottam magántanárként kurzust ötödéves medikusoknak magyar, majd német nyelven is. Leginkább tanítványai örültek a gyermekgyógyász vizsgához nagy segítséget adó könyvemnek (Icterusos újszülött, 1978), melynek németül megírt változatát Bécsben és Münchenben árulták. Számos közleményben dolgoztam fel az osztályon szerzett tapasztalataimat: 99 gyerek állapotának alakulását követtük éveken át. Közülük 11-nél találtunk, sárgaság okozta szövődményként, a hallás- és az egyensúlyszervet működtető nyolcadik agyideg-sérülést. Néhányuknak emiatt halláskiesésük volt, de olyan csodálatosan kezelték őket a gyógypedagógusok, hogy megtanul-

tak szájról olvasni, egyikőjük még németül is. Fogtechnikus lett, Svájcba ment tanulmányútra, ahol egy ottani fogorvos beleszeretett. Gyönyörű meghívót kaptam tőlük az esküvőre. Sok kellemes emlékem van a klinikán eltöltött 27 évről, de ez volt az egyik legnagyobb sikerélményem.”

1986-ban váltott, gimnáziumokban lett iskolaorvos, nyugdíjasként pedig az I. sz. Női Klinikán vett részt az osztályos vizitben és a problémás újszülöttek vizsgálatában. Emellett magántanárként továbbra is tartott előadásokat neonatológiából ötödéves orvostanhallgatóknak magyarul és németül. „Hálából és köszönetből **Csömör Sándor** professzor, akkori klinikaigazgató megszerezte nekem a címzetes egyetemi docens titulust. Oktatóként nagyon fontosnak tartottam, hogy tanítványaim alaposan elsajátítsák az újszülött-vizsgálat technikáját. Aztán végigvettük az újszülöttkori problémákat: a táplálást, a fejlődést, a jellemző betegségeket. Ügyeltem arra, hogy ne menjen el tőlem medikus ezen alapvető ismeretek nélkül.”

Szakmai elégedettség

Noha a 90-es évek elején felhagyott az oktatással és a gyógyítással, a szakmától mégsem távolodott el. „Eljárógatok a gyermekgyógyász társaság üléseire, és a továbbképzésekre is, korábban a II.-es, újabban az I.-es Gyermekklinikára, izgatnak a tudomány újdonságai. Néha irogatok, legutóbb a Tál és Kendő című lapban jelent ciklem visszaemlékezéseimről. Jól választottam, hogy gyermekgyógyász lettem. Mivel nekem nem volt saját gyerekem, nem csak szakmai megelégedést okozott, hanem még kis kárpótlást is adott, hogy mások gyerekeiről gondoskodhattam, gyógyíthattam őket.” – fejezi be történetét dr. Hervei Sarolta.

T.A.

Tudományos Tallózó

Török Tamás

Electrogenic Na⁺/Ca²⁺-exchange of nerve and muscle cells.

Prog Neurobiol. 2007 Aug;82(6):287-347. Review.

IF: 11,3 (GYTK Gyógyszerhatástani Intézet)

Jakus Zoltán, Fodor S, Abram CL, Lowell CA, Mócsai Attila

Immunoreceptor-like signaling by beta 2 and beta 3 integrins.

Trends Cell Biol. 2007 Oct;17(10):493-501. Review.

IF: 12,4 (ÁOK Élettani Intézet)

Wirth A, Benyó Z, Lukasova M, Leutgeb B, Wetschurck N, Gorbey S, Orsy P, Horváth B, Maser-Gluth C, Greiner E, Lemmer B, Schütz G, Gutkind JS, Offermanns S.

G12-G13-LARG-mediated signaling in vascular smooth muscle is required for salt-induced hypertension.

Nature Medicine 2008 Jan;14(1):64-8.

IF: 28,6 (ÁOK Klinikai Kísérleti Kutató- és Humánélettani Intézet)

Eszter Kirilly, Eszter Molnar, Brigitta Balogh, Sándor Kantor, Stefan R. Hansson, Miklos Palkovits, Gyorgy Bagdy

Decrease in REM latency and changes in sleep quality parallel serotonergic damage and recovery after MDMA: a longitudinal study over 180 days.

Int J Neuropsychopharmacology, 2008 Feb 8;1-15

IF: 5,2 (ÁOK Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet)

Judit Lazary, Aron Lazary, Xenia Gonda, Anita Benko, Eszter Molnar, Gabriella Juhasz, Gyorgy Bagdy

New evidence for the association of the serotonin transporter gene (SLC6A4) haplotypes, threatening life events and depressive phenotype.

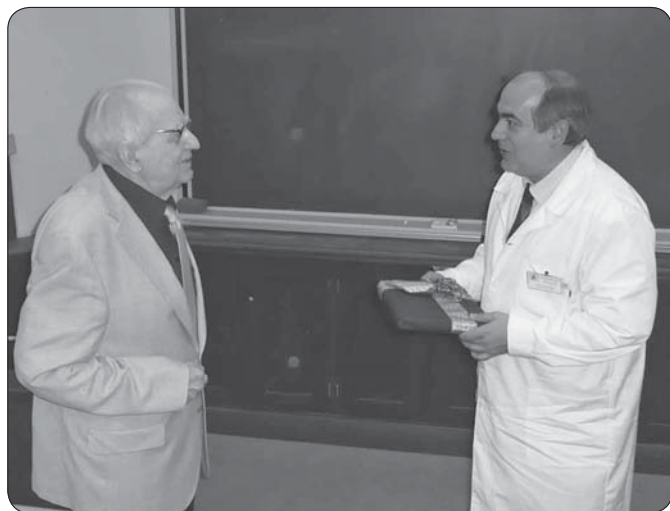
Biol Psychiatry, in press DOI: 10.1016/j.biopsych.2008.03.030

IF: 7,1 (ÁOK Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet)

A kor is lehet érdem

Csanda Endre professor nyolcvanöt éves

*Habár azt szokták mondani, hogy a kor nem érdem, a környezet mégis figyelmet szentel a tisztas és valljuk be, kissé irigyelt, magas életkort megért személyeknek. Kivált, ha úgy találja őt ez az idő, hogy meg tudja őrizni nemcsak szakmai aktivitását, hanem kollégái elismerését, figyelmét is. **Csanda Endre** professor idén tavasszal töltötte be nyolcvanötödik életévét. Családjával mellett két munkahelyen is köszöntötték az évfordulón: Budapesten és Szegeden. S ez még nem minden, tavaly év végén megkapta a Magyar Ideg- és Elmeorvosok Társaságának (MIET) legmagasabb szakmai elismerését, a Sántha Kálmán díjat.*

■ **Csanda Endre és Bereczki Dániel**

A legszigorúbb oktatók és igazgatók hírében állt, mégis szerették, elismerték. Az évforduló kapcsán tartott beszélgetésünk végén többszöri újrakezdést is vállaló ember gazdag pályaképe rajzolódott ki előttem. Követelt és elvárta a legjobb teljesítményt, de nem csak tanítványaitól, kollégáitól, hanem legfőképpen önmagától. Nem nyílegyenes úton jutott a Neurológiai Klinika igazgatói székébe, hanem többször is elkezdte a munkát a létra alján, onnan építve fel karrierjét egy új szakterületen, sőt egy másik városban. Tapasztalatom szerint ő azon orvosok közül való, aki nemcsak a betegséget érti, hanem a beteget is. Aki számára nem egy fájdó fej vagy remegő kéz a megoldandó probléma, hanem figyelme középpontjában a létezés legösszetettebb élőlénye a maga egészében áll, átszöve az áttekintést tovább bonyolító pszichoszociális tényezőkkel.

Alábbiakban közöljük a budapesti és a szegedi ünnepség alkalmából készült írásokat, illetve Csanda professor kurtára fogott életrajzát. E kerek évforduló alkalmából a csak weben olvasható cikkeink között életrajzi írásaiból is találunk néhányat.

Tolnai Kata

Csanda Endre professor köszöntése Szegeden

Ünnepi tudományos ülésre gyűltek össze május elején a Szegedi Akadémiai Bizottság székházában Csanda Endre professor úr tanítványai,

barátai és tisztelői.

Franz Gerstenbrand professor, az Európai Neurológiai Társaságok Szövetségének (EFNS) alapító elnöke köszöntötte elsőként 85. születésnapja alkalmából. Majd **Szilárd János** professor, a szegedi Idegklinikai volt igazgatója emlékezett az együtt töltött (1961 – 1975) évekre. **Somló Zoltán** főorvos úr – Csanda professor közeli munkatársa – idézte fel a közös munka emlékét, majd **Szűcs Attila** professor (korábban a szegedi Idegklinikai, majd a kecskeméti Megyei Kórház Pszichiátriai

Osztályának vezetője) méltatta Csanda Endre tudományos érdemeit és emberi nagyságát. **Járdánházy Tamás** professor (SZTE Neurológiai Klinika), **Saál Mária** főorvos asszony (Szent István Kórház) és **Komoly Sámuel** professor (PTE Neurológiai Klinika) a tanítványok nevében köszöntötte az ünnepeltet. Majd **Kövér Ferenc** tanár úr (PTE Idegsebészeti Klinika) és **Mayor Ottó** főorvos úr (OITI) emlékezett a közösen végzett tudományos munkára. Végül az SZTE Neurológiai Klinika munkatársai köszöntötték Csanda professor urat, akinek a személyében egy kivételes kvalitású, humanus iskolateremtő neurológust tisztel a hazai és nemzetközi neurológus társadalom.

Vécsei László akadémikus, tanszékvezető egyetemi tanár, a Magyar Ideg- és Elmeorvosok Társaságának elnöke

Köszöntés Budapesten

Dr. Csanda Endre professor úr közel két évtizeden át (1975-1993 között) vezette a Semmelweis Egyetem Neurológiai Klinikáját. Nyolcvanötödik születésnapja alkalmából május 7-én az ötödik hallgatóknak tartott tantermi előadást „Koponyaúri nyomásfokozódás” címmel a Neurológiai Klinika tantermében. Az előadást követően régi munkatársai, tanítványai, valamint dr. **Hunyady László**, az Általános Orvostudományi Kar oktatási dékánhelyettese köszöntötték. Csanda professor úr továbbra

Dr. **Csanda Endre** Nagyváradon született 1923. március 14-én. Budapesten végezte orvosi tanulmányait, 1947-ben kapott diplomát. Tehetségét, szorgalmát, célirányos törekvéseit már mint medikus megmutatta **Szentágotthai János** mellett az Anatómiai Intézetben, **Benedek László** és **Angyal Lajos** mellett a Neuropszichiátriai Klinikán. Ugyanitt a II. világháború után **Horányi Béla**, a klinika megbízott vezetője rábízta a neuropathológiai laboratórium helyreállítását, majd vezetését. 1949-ben az újonnan alakított idegsebészeti osztályon dolgozott.

1950-ben katonai szolgálatra hívták be, ahol **Juhász Pál** vezetésével rutin- és idegsebészeti feladatokat látott el, állatkísérletekre is alkalmas neuropathológiai laboratóriumot szervezett. 1962-ben „Az agyödéma és jelentősége a koponyaúri nyomásfokozódás kórtanában” című tézisével kandidátúrárt és nemzetközi elismerést szerzett. Egy évet töltött a párizsi Szent Anna Kórház sztereotaxiás intézetében és neuropathológiai laboratóriumában, igen hasznosan.

Két évet dolgozott Debrecenben, 14 évet Szegeden, a neuropszichiátriai és idegsebészeti egyetemi klinikákon. Elismerései közül kiemelkedik az Apáczai Csere János emlékérem. Ám számára a legkedvesebb a nyugdíjba menetelek (1993) a diákság által megszavazott „Kiváló Tudományos Diákköri Nevelő” I. arany fokozata volt.

Öt szakvizsgát tett. Öt nyelven előadóképes. Az öt földrész 31 államának 107 városában több mint 400 előadást tartott.

1975-1993 között a SOTE Neurológiai Tanszékének sorrendben a 7-ik professzora volt. Előadási stílusa: beszélgetés a hallgatókkal. Kedvelté vált a „Nyilvános betegvizsgálat neuropathológiai kórképekben” speciálkollégiuma.

Az MTA tudományok doktora címet a „Béta sugárzás hatása az agyszövetre” című disszertációjával szerezte meg 1998-ban. Vendégprofesszorként Bariban, Freiburgban, Loewenben, Berlinben – a Freie Universitätben és külön a Charitében – Londonban (Ontario, Kanada), majd Szingapúrban öregbítette a magyar neuropathológia hírnevét.

1981-ben Kiotóban a Neurológiai Világszövetség (WFN) alelnökévé, később Prágában, Bécsben és Marseille-ben az Európai Ideggyógyászati Társaságok Szövetségének (EFNS) alelnökévé választották. 1981 óta a WFN Workshop for Parkinson's Disease and Related Disorders, 1996 óta az American Academy of Neurology tagja. Az American Biographical Institute (ABI) felvette a „Great Minds of XXIth Century” tagjainak sorába. 1962-től a Neurológiai Tudományok Duna Szimpóziumának kuratóriumi rendes, utóbbi években tiszteletbeli tagja. Ezekben a funkciókban nagy segítségére vált poliglott műveltsége, olvasottsága, kommunikációs művészete. Dékáni felterjesztésre 2000 óta emeritus professor. Továbbra is részt vesz az oktatásban, fogad fejfájós betegeket és ellátja a MIET szénatásának elnöki teendőit.

is aktív: fejfájós betegeket gondoz. A Magyar Fejfájás Társaság XV. kongresszusán, Siófokon, május 16-án a társaság közgyűlése ismét vezetőségi taggá választotta. További munkájához jó egészséget kívánunk!

Dr. **Bereczki Dániel** klinikaigazgató, Neurológiai Klinika

A Semmelweis Egyetem Szenátusa, 2008

- **Első (ülő) sor** BALRÓL JOBBRA: dr. **THANYI József** egyetemi tanár, tanszékvezető, dékán (TF), dr. **Mészáros Judit** főiskolai tanár, intézetigazgató, főigazgató (ETK), dr. **Karadi István** egyetemi tanár, klinikaigazgató, dékán (AOK), dr. **Kollai Márk** egyetemi tanár, intézetigazgató, általános rektorhelyettes, dr. **Tulassay Tivadar** egyetemi tanár, klinikaigazgató, rektor, dr. **Adam Veronika** egyetemi tanár, intézetigazgató, tudományos rektorhelyettes, dr. **Fejérvy Pál** egyetemi tanár, klinikaigazgató, oktatási rektorhelyettes, dr. **Gera István** egyetemi tanár, klinikaigazgató, dékán (FOK), dr. **Noszál Béla** egyetemi tanár, intézetigazgató, dékán (GyTK), dr. **Szel Ágoston** egyetemi tanár, intézetigazgató, a Doktori Tanács elnöke
- **Második (álló) sor** BALRÓL JOBBRA: dr. **Hamar Pál** egyetemi docens, tanszékvezető (TF), dr. **Szökő Éva** egyetemi tanár, klinikaigazgató (AOK), dr. **Romicz Imre** egyetemi tanár, klinikaigazgató (AOK), dr. **Gábris Katalin** egyetemi docens (FOK), dr. **Stubnya Gusztáv** stratégiai főigazgató, dr. **Szendrői Miklós** egyetemi tanár, klinikaigazgató (AOK), dr. **Hunyady László** egyetemi tanár, intézetigazgató, dékánhelyettes (AOK), dr. **Ivady Vilmos** gazdasági főigazgató, dr. **Zelkó Romána** egyetemi docens, intézetigazgató, dékánhelyettes (GyTK), dr. **Vingender István** főiskolai docens, intézetigazgató, főigazgató-helyettes (ETK), dr. **Schaff Zsuzsa** egyetemi tanár, intézetigazgató (AOK), dr. **Radák Zsolt** egyetemi tanár, intézetigazgató, dékánhelyettes (TF), **Plichta Anikó** főigazgatói hivatalvezető (ETK), dr. **Gerle János** egyetemi adjunktus, Oktatási Centrum-igazgató (FOK)
- **Harmadik (álló) sor** BALRÓL JOBBRA: **Szabóné Bró Ilona** gazdasági vezető, dr. **Weitner János** főorvos, a Közalkalmazotti Tanács elnöke, **Vécvári Tamás** egyetemi hallgató, EHÖK-elnök, **Bendzsák Balázs** egyetemi hallgató (TF), **Peskó Gergely** egyetemi hallgató (AOK), **Bihari Soma** főiskolai hallgató (ETK), **Hoffer László** egyetemi hallgató (FOK), **Cserhádi Zoltán** PhD hallgató, **Bittmann Balázs** főiskolai hallgató (ETK), **Varadi András** egyetemi hallgató (GyTK), dr. **Berki Zoltán** SOTESZ-titkár, **Bognár Krisztina** főnövér • (Fotó: D. Kiss Balázs)